

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petič vrst a Din 2 do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petič vrst a Din 4. — Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Finska pričakuje pomoči

Finski predsednik Kallio izjavlja, da se mora Finska boriti do zadnjega moža. Pomoč je nujno potrebna v silni premoči sovražnika, ki dobiva nova ojačenja

Helsinki, 15. febr. s. (Reuter). Finski predsednik Kallio je izjavil sredi inozemskim novinarjem, da Finska v premoči 50 : 1 nima nobene izbire in se mora boriti do zadnjega moža, ker ji sicer preostaja samo še druga možnost: uničenje finskega naroda.

London, 15. febr. s. (Havas). Včeraj je imelo sejo predsedstvo angleških delavskih strokovnih zvez. Delavska delegacija, ki si je mudila nedavno na Finskem, je podala svoje poročilo. Izrazila je zopet svoje občudovanje junaštva finskega naroda, obenem pa tudi naglasila, da Finska nujno potrebuje pomoč, zlasti v težkih topovih in letalnih. Poročilo delegacije je bilo s sejo poslano tudi angleški vladi.

Rim, 15. febr. s. Poročevalci italijanskih listov na Finskem soglasno ugotavljajo, da je Finska obsojena na pogin, če tako ne dobi izdatne pomoči od zunaj. Zavrženje sicer ni še neposredne nevarnosti, da b. sovjetske čete prodrejo Mannerheimovo utrjeno črto, vendar pa je jasno, da ne bodo mogle finske čete več dolgo kljubovati silni premoči sovražnika, ki ne šteti ne

z ljudmi in ne z materialom, da bi izvajal vsaj delni uspeh. Finci pa morajo nasprotno štediti do skrajnosti z vsem. Vojaki smejo streljati šele, če imajo siguren cilj. Tudi topništvo ne trati municije in strelja samo na gotove cilje.

Basel, 15. febr. s. »Basler Nachrichten« poročajo iz Stockholma, da je postal požar na finski karelijski fronti skrajno resen. Po finskih poročilih sovjetski sicer še niso prodrli v Mannerheimovo črto, vendar pa je pritisk tako hud, da se lahko položaj vsak trenutek spremeni na škodo Fincev, ki se bore tako rekoč s poslednjimi silami. Neprestani sovjetski napadi v nasah so Fince silno izmučili.

Milan, 15. febr. s. Dvojnik turinske »Stampa« na Finskem Italio Zingarelli poroča, da je zavladala v Baltiku zopet velika napetost. Moskva hoče baltičske države prisiliti, da t. j. pomagajo v vojni proti Finski, pri čemer naj bi baltičske države same prevzele ves tveganje. Po mnenju dvojnika lahko pride v sovjetsko-finski vojni v kratkem do najhujših presenečenj.

Severnovzhodno od Ladoškega jezera smo ustavili vse sovražne poskuse napredovanja. Uničili smo dva tanka. Pri Kuhmu je bil premagan sovražni bataljon in je bil zavzetih več sovražnih pozicij. Drugod običajna patrolna aktivnost.

Na morju: Pri Koivistu so naše obalne baterije obstreljevale sovražne odcelke, ki so skušali prodreti po ledu na Finskem zalivu. Sovražnik je imel težke izgube in tudi več tankov je bilo uničenih. Ostane baterije na severu Ladoškega jezera so se uspešno udejstvovala proti sovražnim kolonom.

V zrak: Naše letalstvo se je udeleževalo v več letalskih bitkah ter je bombardiralo sovražne postojanke in kolone. Sovražno letalstvo je izven vojne cone bombardiralo mesta Lahti, Hamina in Berga kakor tudi več vasi. Po dosedanjih podatkih je bilo več civilistov ubitih, ranjenih. Povzročeni so bili tudi več požarov. Zivahno se je udeleževalo sovražno letalstvo v vojni coni, zlasti je bilo bombardirano mesto Viborg. Cenijo, da je letalske napade v terek izvršilo več sto sovjetskih letal. Po dosedanjih ugotovitvah so naša letala in protiletalski topovi sestrelili tega dne 17 sovražnih letal, dva nadaljnja primera pa še nista potrjena. En primer prejšnjega dne je bil naknadno potrjen.

Sovjetsko poročilo

MOSKVA, 15. febr. s. (Reuter). Sinočnje sovjetsko vojno poročilo izjavlja, da so sovjeti na Karelijski zemeljski fronti zavzeli zopet 16 finskih utrjenih postojank. Sovjetsko poročilo samo ne trdi, da bi bile sovjetske čete prodrele skozi Mannerheimovo linijo.

Sovjetski napadi na Finsko

MOSKVA, 15. febr. s. (Associated Press). Sovjetski radio je ponoči z izredno silovitostjo napadel Anglijo in trdil, da stremi angleški imperializem za svetovnim gospostvom. Dozivil je Anglijo, da hoče preko Finske napasti Sovjetsko unijo. Napad prihaja tik po dovolitvi vstopa v finsko vojsko za angleške državljane.

Angleški prostovoljci

LONDON, 15. febr. s. (Reuter). Doslej se je že 2000 angleških državljanzov prijavilo za prostovoljsko službo v finski vojski. Vsa prijavljena je v nabornem uradu strogo preiskana v zdravstvenem oziru.

LONDON, 15. febr. s. (Havas). Konservativni poslanec Lampson je stavil na vlado, da se novo vprašanje glede organizacije pomoči Finski potom prostovoljcev. Lampson zahteva, da izda vlada angleškimi prostovoljcem za finsko vojsko proste vizume, nadalje predlaga, da vojaške oblasti ugotovijo, koliko izvežanih smučarjev je v Angliji na razpolago, da bi prišli v poštev za pomoč Finski. Na vprašanje bo danes popoldne v parlamentu odgovoril ministrski predsednik Chamberlain.

STOCKHOLM, 15. febr. s. (Reuter). Semkaj je prispela na poti v Finsko angleška ambulanca, ki razpolaga z osebjem 30 oseb in 10 avtomobilov.

Madžarski prostovoljci

LONDON, 15. febr. s. (Havas). Med tem ko je včeraj vlada v parlamentu objavila, da je izdala dovoljenje angleškim državljanom za vstop v finsko vojsko, so se na tisoče prijavljali v nabornem uradu v Londonu prostovoljci vseh narodnosti. Poleg mnogih Angležev, moških in žensk vseh starosti, je prišlo v urad 350 madžarskih prostovoljcev, ki so dospeli v London preko Italije in Jugoslavije.

Kanaški letalci

TORONTO, 15. febr. AA. (Reuter). Finski konzulat poroča, da bo 20 kanadskih letalcev v kratkem odpotovalo na Finsko. Te letalce so zbrali iz skupine 50 prostovoljcev, ki so kakor izjavljajo, zamašali priti v kanadsko letalstvo.

Sovjetski pritisk na baltičske države

LONDON, 15. febr. s. Vsa pozornost londonskih političnih in diplomatskih krogov je usmerjena na Finsko in na baltičske države, ker kaže vse na to, da so te države izpostavljene novemu sovjetskemu pritisku. To dokazuje tudi dejstvo, da je bil latvijski poslanik v Londonu nujno pozvan v Rigo in je včeraj odpotoval s posebnim letalom.

V londonskih latvijskih krogih potrjujejo, da je Moskva postavila Estonski in Letonski zahtevo, naj jo aktivno podpreta v vojni proti Finski, čemur pa se baltičske države upirajo. Kakor se zatrjuje, bodo zastopniki estonske in latvijske vlade te dni odpotovali v Moskvo na pogajanja. V Rigi in Tallinu imajo sedaj skoro neprestano posvetovanja.

RIGA, 15. febr. AA. (DNB). V zadnjem času se v tujem tisku neprestano širijo glasovi, da je med Letonsko in sovjetsko nastala napetost, češ da želi sovjetska Rusija od Letonske novih koncesij vojaškega značaja. V zvezi s tem izjavljajo v letonskih uradnih krogih, da so ti glasovi popolnoma netočni in da je razmerje med Letonsko in sovjetsko Rusijo popolnoma prijateljsko.

Vojne priprave na Bližnjem vzhodu

Obrambni pomen močne zavezniške vojske v Orientu — Nemški inženjerji utrjujejo sovjetske meje ob Črnem morju — Navodila grofu Schulenburgu. Vojaška zveza med Nemčijo in sovjeti za primer konflikta na Bliž. vzhodu

Kairo, 15. febr. e. Tukajšnji tisk zelo obširno obravnava problem zavezniške vojske na Bližnjem vzhodu. Ta vojaška šteje že zdaj nad 570.000 moč in predstavlja nenavadno učinkovito pomoč Turčiji. Pred dnevi je bila zavezniška vojska na Bližnjem vzhodu ojačena z močnimi kontingenti iz Avstralije in Nove Zelandije. Po nekaterih vesteh nameravajo zavezniški organizirati na Bližnjem vzhodu armado 2 milijonov moč.

Carigrad, 15. febr. e. Turški tisk se obširno bavi z vestmi, da so bili poslani v sovjetsko Rusijo nemški inženjerji, ki bodo utrjevali sovjetske meje ob Črnem morju in na Kavkazu. V splošnem vlada prepričanje, da to dejstvo kaže poleg drugih na to, da se približuje vojna vira.

Angleški vojni minister na zapadni fronti

Pariz, 15. febr. s. (Reuter). Novi angleški vojni minister Oliver Stanley je dospel včeraj v glavni stan angleške ekspedicijske vojske v Franciji. V njegovem spremstvu je maršal Milham.

Danes bo prišel vojni minister s inspekcijo postojank angleške vojske, ki bo trajala več dni. Za svojega bivanja v Franciji bo vojni minister gost vrhovnega poveljnika angleške vojske v Franciji lorda Gorta.

Živila v Vatikanem mestu

Rim, 15. febr. br. Uprava Vatikana je izdala racionalizacijski živil, predvsem mesa, masti, masla, kave, sladkorja in kruha. Tudi uporaba bencina je omejena.

V Belgiji ne bodo evakuirali

Bruselj, 15. febr. AA. Belgijska državna agencija poroča: Minister za narodno zdravje je obrazložil v parlamentu podoben problem evakuacije prebivalstva. Po njegovem ni računati z možnostjo evakuacije. Če bi prišlo do nagle invazije, bi bila evakuacija nemogoča. Razen prvih 15 dni vlada ne misli na to. Če se izločijo te vrste bodo zaradi vojaških potreb preobremenjene. Zato bo naloga vsakega posameznika, da ostane tam, kjer ga dogodki zatečejo.

Irski teroristi na delu

London, 15. febr. s. (Associated Press). V neki tovarni v predmestju Londona je nastal po eksploziji požar, ki so ga pogasili šele po osmih urah. Domnevajo, da gre za sabotažo s strani irskih teroristov. Nekaj časa prej je prišlo do dveh eksplozij tudi v Birminghamu.

Rumunski obisk v Rimu

Rim, 15. febr. e. Semkaj je prispel vodja rumunskih mladinskih organizacij Todorovič. Sprejete so ga odlične osebnosti iz fašističnih organizacij. Obiskal pa bo najbrže tudi Mussolinija in grofa Ciana. Obisk po nekaterih vestih ni političnega pomena, temveč proučuje Todorovič samo ustroj fašističnih mladinskih organizacij. Večjega političnega pomena bo obisk rumunskega zunanjega ministra Gafencu v Rimu. Po neki vesti iz Budimpešte bo v kratkem odpoval tudi madžarski zunanji minister grof Csaky v Rim.

Švedska obramba

STOCKHOLM, 15. febr. s. (Reut.) Švedska vlada je predložila parlamentu v odobritev za 5 in pol milijonov angleških funtov dodatnih kreditov za vojsko. Nakupljena bodo predvsem lovski in izvidniški letala.

Iz notranje politike

BORBA ZA VOJVODINO IN BOSNO

V Novem Sadu je govoril član vodstva demokratske stranke Milan Grol, ki je med drugim izjavil:

Težkoč vsega vprašanja o nadaljnji preureditvi države je v Bosni in Vojvodini. V Bosni je srbski interes tako močan, da je prišel v vprašanje le zaradi slabe politike Beograda. Ko so se na mirovni konferenci branile meje, so se branile s številom srbov in Hrvatov v vseh pokrajinah. V Vojvodini z zgodovinskim čuvanjem položaja, ki ga je Vojvodina branila z meč in peresom. Vojvodina mora ostati srbska če zaradi zemeljske in prometne kontinuitete. Grol je nadalje rekel, da bodo imele posamezne pokrajine v srbski državi samoupravo in da v njej ne bo državnopravnih sporov. Tudi narodne manjšine bodo mogle sodelovati v političnem življenju.

Grol posvečuje sedaj »Hrvatski dnevnik« cel uvodnik, kjer deloma ironično zavrača njegova izjavljanja, deloma pa mu odgovarja z izključno hrvatskega stališča.

JRZ, HSS IN MANJŠINE

Na banovinski skupščini JRZ v Novem Sadu so sprejeli resolucijo, ki se glasi: Pri delu za okrepitev in izgraditev soudarnosti vseh državljanov za blagor domovine so poleg dosedanjih članov vstopili v JRZ preko svojega vodstva tudi ostali državljani madžarske, nemške in rumunske manjšine, si čimer je ponovno podan viden dokaz, da gleda narod v dunavski banovini enako na vse državne in splošno narodne probleme in da v vsem odobrava politiko in program JRZ. To sodelovanje celokupnega narodnega življa v dunavski banovini je dobilo svoj izraz tudi v izpolnitvi našega izvršnega banovinskega odbora z najuglednejšimi zastopniki manjšin.

Istčasno je bilo po nekaterih vseh v sponorski okolici več političnih zborovanj HSS, katerih so se udeležili tudi Nemci in Madžari. Na teh zborovanjih je govoril v imenu HSS dr. Grig Vuković, ki je poudarjal liberalnost novega volilnega zakona. V imenu madžarske manjšine je govoril dr. Pista Nagy, ki je orisal razpoloženje Madžarov v Bački in zatrjeval, da bodo Madžari podpirali politiko Hrvatske seljaške stranke. Za Nemce je govoril dr. Schlechter in izjavil, da bodo tudi oni podpirali SDK in HSS.

ODMEV ABNORMALNIH RAZMERIJ V SRBIJOVI

Pod tem naslovom piše »Juturni list« v varazdinski bolnici se zdravi Ivan Richter, šolski upravitelj v Strigovi, ki ga je pred nekaj dnevi banska uprava v Ljubljani nujno odstavila, čeprav službuje v Strigovi že 21. leto v splošno zadovoljstvo naroda. Na njegovo mesto je prišel zaveznik, učiteljski pripravnik, Slovenec Ljubomir Toroš. Banska uprava v Ljubljani je upravitelja Richterja že enkrat odstavila, pa je prišel spet na svoje mesto, ker je to zahteval ves tamošnji narod s 501 podpisom staršev (od 504).

Če se upošteva okolnost, da so Slovenci v občini Razkrižje namestili pet slovenskih učiteljev in da so na tamošnji šoli uvedli slovenski učni jezik ter prepovedali hrvatskim duhovnikom dostop v tamošnje šole in poučevanje verouka v hrvatsčini, potem je jasno, da zasledujejo te cilje tudi z odstavitvijo upravitelja Richterja, na čigar mesto so postavili z učitelja Slovenca in to na deseterdnešni šoli.

Glede na okoliščine, da živimo v času sporazuma med Hrvati, Srbi in Slovenci in da je Ivan Richter javni delavec ter tajnik organizacije HSS v Strigovi in da nikoli ni bil slabo ocenjen ali kaznovan, potem napravi ta premetestost še slabši vtis. Vsem je znano, koliko slovenskih uradnikov nemoteno živi na Hrvatskem in da 20.000 Slovencev služi svoj kruh v samem Zagrebu, Slovenel pa preganjajo naše ljudi v čisto hrvatskem kraju, ki je popolnoma slučajno prišel pod njih upravo.

NAŠI SEZONSKI DELAVCI ZA INOZEMSTVO

Te dni se je mudil v Prekmurju in Medjimurju poslanec Francosko-jugoslovenskega izseljenškega društva zaradi zaposlitve naših delavcev v Franciji. Za dele v Franciji se je prijavilo veliko število delavcev iz vseh krajev. Letos bo po dosedanjih prijavah odpotovalo iz Prekmurja in Medjimurja najmanj 15.000 kmetov in kmetice v Francijo. Konec februarja pa pridejo odposlanci Nemško-jugoslovenskega izseljenškega društva, da pridobijo naše ljudi za sezonsko delo v Nemčiji. Tako bo odšlo letos iz Prekmurja in Medjimurja v Francijo in Nemčijo kakih 25 do 30.000 delavcev in delavk na sezonsko delo.

USTAVLJEN TEDNIK

Državno pravdnštvo v Zagrebu je prepovedalo razpečevanje št. 3 tednika »Glas sindikalno organiziranih radnikov«, ki je izšla v Zagrebu. Banska oblast v Zagrebu pa je na osnovi čl. 14. zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o tisku z dne 6. januarja 1929 prepovedala nadaljnje izhajanje tednika.

Borzna poročila

Curli, 15. febr. Beograd 10. Pariz 9.98, London 17.63, New York 446, — Bruselj 75.25, Milan 22.52, Amsterdam 237, Berlin 178.75, Stockholm 106.20, Oslo 101.33, Kopenhagen 86.125, Sofija 5.30, Bukarešta 3.25.

Junaški odpor finske vojske

ki se bori z nenavadno močjo in vztrajnostjo — Mannerheimova obrambna linija še vedno trden zič, ki zastavlja pot sovjetskim četam

HELSINKI, 15. febr. s. (Havas). Na finsko sovjetskim bojišču se zdi položaj za Fince prav ugoden na severovzhodu Ladoškega jezera. Finske obkoljevalne operacije proti sovražnim oddelkom se ugodno razvijajo. Isto tako so Finci pri Kuhmu še nadalje izboljšali svoj položaj.

Za boje na Karelijski fronti priznavajo Finci izgube nekaj lokalnih postojank. Ni pa pričakovati, da bi ta sovjetski vdor pomenil važen rezultat. Odporna sila Mannerheimove obrambne linije s tem ni nič manj prizadeta, obrambna linija sama je ostala nepoškodovana. V napadih zadnjih dni je na finske vojske v prvem trenutku psihološko vplival pojav 70 tonških sovjetskih tankov. Kmalu pa so se Finci tudi na tega novega sovražnika privadili in izkazalo se je, da finski topovi proti tankom prebijejo tudi oklepe teh največjih sovjetskih tankov.

STOCKHOLM, 15. febr. AA. (Reuter). Finsko poveljstvo priznava, da so sovjeti zasedli nekatere prednje postojanke Mannerheimove črte, vendar izjavlja, da je ta oenzava stala sovjetu mnogo ljudi in materiala. Računajo, da so sovjeti izgubili v 14 dnevni bitki 40.000 moč. Na tisoče trupel, pokritih s snegom, leži povsod naokoli. Na postojankah fronte pri Summi imajo sovjeti pred seboj še celo vrsto pasti za tanke in drugih običajnih sredstev, razporejenih v globini 17 km. Celi gozdovi so posekani, namesto dreves so pa razpete mreže bodajočice in ovire za tanke, ki pomenijo nepremostljivo oviro. Prve utrbe so izkoprane v zemlji, dobro skrita stroj niska gnezda pa pokrivajo skoro sleherno ped zemlje pred prednjimi ruskimi postojankami. Finski vojaki se zdaj bore z nekakšnim verskim zanosom, ki se zdi, da presega navadno moč in vztrajnost. Ofenziva na Karelijski fronti se zdi, da je zdel, bolj vprašanje prestiža sovjetskih generalov, kakor zadeva vojne strategije. Afetobad prav, da v sovjetski Rusiji narašča nezadovoljstvo in da se Molotov in Vorosilov pripravljata na nova čiščenja.

HELSINKI, 15. febr. AA. (Reuter). Po poročilih, s katerimi razpolagajo v Kajaaniju, skuša v srednji Finski še ena sovjetska divizija prodreti skozi Finsko, in sicer na njenem najozjem delu. Vendar se zdi, da je ta divizija v nevarnosti, da doživi poraz v odseku Kuhma, okoli 100 km južno od Suomusjärvi.

Poveljnik finskih čet je izjavil dopisniku Reuterja: Pri Kuhmu imamo proti sebi več kakor eno divizijo. Boj se je začel že prvi dan vojne. Vzdržali smo nekaj tednov sovjetske napade, naše čete so zelo maloštevilne in smo se morali umakniti. Sovjeti so se ustavili pri jezerni in se zdaj utrjujejo, mi smo pa takoj začeli pošiljati ognjenico za ognjenico, da preigramo njihove zveze. Čeprav so sovjeti pred kratkim dobili ojačenja, je cela sovjetska divizija odrezana. Kljub vsemu položaj še ni dozorel. Sedanji boji trajajo že dva tedna in ne vidim še konca bojev. Toda sovjeti bodo nazadnje odrezani, če ne dobe velikih ojačenj.

Nemški oficirji v sovjetski vojski

London, 15. febr. z. Profesor Boerlhus, bivši finski poslanik v Londonu, je izjavil novinarjem, da imajo Finci zanesljive dokaze o tem, da se nemški oficirji aktivno bore proti Finski v vrstah sovjetske ar-

Spet dve nemški podmornici potopljene

Sporočilo angleške admiraltete — Nove žrtve nemških podmornic v Atlantiku in Severnem morju

London, 15. febr. s. (Reuter). Angleška admiralteta je ponoči objavila, da sta bili zopet potopljeni dve nemški podmornici. Skupno z drugima dvema, katerih potopitev je javila admiralteta 9. februarja, so bile torej v teku enega tedna potopljene štiri nemške podmornice.

Ena izmed potopljenih podmornic je ona, ki je v Atlantskem oceanu s torpedom potopila angleški parnik »Southern Star«. Angleške vojne ladje so jo potopile samo pol milje od mesta, kjer je napadla konvoj.

London, 15. febr. s. (Reuter). Nemška podmornica je s torpedom potopila 12.000 tonski angleški parnik »Southern Star«, ki je vozil 6.000 ton pšenice iz Buenos Airesa v Anglijo in je zapustil luko 17. januarja. V severnem morju je isto tako nemška

podmornica potopila 1500 tonsko norveško ladjo »Elita«. Samo dva člana posadke je vzela nemška podmornica na krov, vsi drugi so izgubljeni.

Ob vzhodni angleški obali je zadel večeraj na plavajočo nemško mino italijanski parnik »Giorgio Olsen« (5600 ton) in se potopil.

London, 15. febr. s. (Reuter). Zaradi mine ali torpeda se je potopil danski parnik »Martin Goldschmidt« (2059 ton). 15 članov posadke pogrešajo.

Washington, 15. febr. s. (Reuter). Predsednik zunanje-političnega odbora senata Pittman je označil potopljanje nevtralnih ladij s strani nemških podmornic brez vsakega obvestila kot nepravilno in nečloveško.

„Urajmo na najboljše, toda pripravljajmo se na najhujše“

Vodje angleške delavske opozicije o sedanjih vojnih dogodkih

London, 14. febr. AA. (Havas): Vodja delavske opozicije Attlee je imel danes na nekem banketu v Londonu govor. Pri tej priliki je izrazil prepričanje, da bodo zavzniki kakor 1918 tudi sedaj zmagali. V primerjavi med sedanjim in svetovno vojno je Attlee ugotovil, da je položaj, v katerem smo sedaj, bolj pooben dobi med 1917 in 1918 kakor pa prvim dnem 1914. Leta 1917, je rekel Attlee, so bili Nemci na zapadu zadržani, pa so se pri vsem tem pripravljali na novo močno ofenzivo, četudi so vedeli, da so izgubili vojno. Dejansko so bili potolčeni.

To, kar povem, lahko predstavlja veliko nado, toda jaz sem globoko prepričan, da bomo to vojno dobili. Upam, da bomo zma-

go izvojevali, ne da bi prišlo v poštev »klavnice« iz pretekle vojne. Do bomo dosegli mir in svobodo in življenje prosto neprestanih groženj, moramo mi zmagati. Attlee je pristavil, da gre za celotno evropsko civilizacijo. Nato je razložil svoje stališče glede nacionalnih socialistov in njihovega stališča do drugih narodov.

Končno je opozoril poslušalce, naj se ne vdajajo prevelikemu optimizmu zaradi tega, ker se nekateri dogočki, ki bodo prišli na vrsto, še niso dogodili. Upajmo, da se bo ta vojna zaključila brez velikih krvoprelitij in brez letalskih napadov, toda s tem ne moremo računati. Naše g'slo mora biti: Upajmo na najboljše, toda pripravljajmo se na najhujše.

Pozen odgovor nemške vlade na protestno noto 21 ameriških držav

zaradi kršitve določil o nevtralnem pasu v pomorski bitki ob ustju La Plate

Nemška vlada pravi v svojem odgovoru, da ustanovitve nevtralnostne cone okoli ameriške celine ne more vzeti na znanje, dokler Anglija in Francija ne spreminita svojega dosedanjega stališča glede nevtralnostne cone.

Berlin, 15. febr. AA. (DNB). Včeraj je bilo objavljeno besedilo note, s katero je nemška vlada odgovorila ministru republike Paname na noto, katero je panamska vlada v imenu vseh ameriških držav, udeležencev vsameriške konference v Panami lani oktobra obvestila vojskovanje se države o sklepu konference za ustanovitev tako imenovane varnostnega pasu v ameriških vodah. Nemška nota pravi med drugim:

1) Nemška vlada pozdravlja trdno voljo ameriških republik za ohranitev stroge nevtralnosti, katero izraža panamska deklaracija.

2) Nemška vlada smatra, da se popolnoma strinja z vladami ameriških držav v pojmovanju, da bi rešitev, katero predlaga panamska deklaracija, zahtevala izpremembo obstoječih odredb mednarodnega prava. Nemška vlada je sploh prenehanja, da se obstoječi mednarodni predpisi morejo in morajo prilagoditi novemu razvoju mednarodnih odnosov in novim okolnostim, ki se pojavljajo. Pri vsem tem mora vlada ravnati opozoriti na dejstvo, da jo sedaj glede voda, ki jih obsega tako imenovani varnostni pas, veže samo in edino obstoječe splošno mednarodno pravilo. Nemške boje ladje so se pri svojem delovanju v teh vodah najstrožje držale obstoječih mednarodnih predpisov. Po tem takem vlada ravnala ne more smatrati za utemeljen protest, ki so ga vlade ameriških republik vložile 24. decembra, kolikor se ta protest nanaša na ravnanje nemških bojnih ladij.

3) Pri proučevanju vprašanja v zvezi z uvedbo varnostnega pasu, ki bi ga ameriške republike želele takoj uveljaviti, se pride do sklepa, da položaj Nemčije v tem pogledu ni enak s položajem ostalih vojskujočih se držav, kajti medtem ko Nemčija ni stremela za nobenimi zemljami na ameriški celinah, sta si Francija in Velika Britanija pridobili posestva na ameriški celinah, kakor v ameriški ožini. Z obstojem teh izjem od Monroejeve doktrine v ko-

rist Velike Britanije in Francije je od samega začetka v znatni meri omanjana, kar, katero nevtralne ameriške republike pričakujejo od ustanovitve varnostnega pasu. Tako neenakost Nemčije na eni strani in vojnih nasprotnikov na drugi strani bi se dala vsaj do neke mere odstraniti s tem, da bi se Francija in Velika Britanija z jamstvom vseh ameriških držav obvezali, da imenovanih svojih posestev na ameriški celinah in na ameriških otokih ne bosta uporabljali kot izhodni točki, oziroma kot oporišča operacij v sedanjih vojni. Toda v tem primeru se ne da odstraniti dejstvo, da ena od vojskujočih se držav, Kanada, neposredno meji s predloženim varnostnim pasom.

4) Kljub vsemu temu pa nemška vlada pristaja na izmenjavo misli glede tega predmeta.

Odmev nemškega odgovora v Ameriki

WASHINGTON, 15. febr. s. (Havas): Na nemško uradno izjavo, da so nemške podmornice upravičene potopiti vsako nevtralnoladjo, ki se sploh podaja na prelegel v zavezniške kontribandne postaje, ni še nobenega uradnega komentarja z ameriške strani, pač pa izražajo ameriški krogi skrb zaradi te izjave, ker preti sedaj nevarnost tudi onim ameriškim ladijam, ki n. pr. preko Gibraltarja plovejo v nevtralne države, kakor Italijo in Grčijo.

Ameriški krogi izjavljajo, da imajo Nemci po mednarodnih zakonih pravico potopiti samo one ladje, za katere najprej ugotovijo, da vozijo nad 50 odst. kontribandnega blaga. In to za sovražne države. Poleg tega pa nevtralnoladni zakon itak sploh prepoveduje ameriškim ladijam voziti potnike ali blago v vojnične se države. Če bo torej Nemčija kljub vsemu temu zadržala nasilje nad katerokoli ameriško ladjo, bo to izzvalo v Ameriki velik odpor.

Gradbeni predpisi veljajo za vse

Ljubljana, 15. februarja. Nekaj gostilničar ima v celjskem predmestju hišo. Za hišo je postavljena šupa. V tej šupi ima zgrajeno betonirano jamo za smeti. Smetišče je torej zelo higijenično urejeno. Toda kako se je ta gostilničar motil, ko si je domisljeval, da je to smetišče zgrajeno tudi v skladu z gradbenimi predpisi! Oblast ga je začela preganjati in je zahtevala, da mora postaviti novo jamo na dvorišču Dolgo časa, si je mož belil glavo, kako naj zadovolji oblast. Njegova hiša namreč nima dvorišča. Da bi do kupil svet za dvorišče, je nemogoče, ker ga noben njegov sosed nje prodati. Plačal je torej predpisano takso in vložil proti zahtevi oblasti pritožbo na nadrejeno oblast, češ, da zahtevi prvotnega oblastva ne more ugoditi in da smetišča ni-

kakor ne more zgraditi na dvorišču iz enostavnega razloga, ker dvorišča nima. Sedaj se bo najbrž na račun gostilničarja zbrala na mestu uradna komisija, da se bo ugotovilo, če pri hiši res ni dvorišča. To se je zgodilo v Celju.

V Ljubljani pa je bilo pred leti zgrajeno visoko poslopje, tako zvali »mali nebotičnik«. V Igriški ulici stoji ta velika stanovanjska palača in je last Hranilnice dravske banovine. Kadarkoli sem v deževnem vremenu hodil ob tej hiši, sem bil vedno ves moker. Dežnik ni prav nič pomagal. Pet ali šest balkonov te hiše nima nobenih odtoknih šlebov, zaradi tega curja voda raz teh balkonov v curkih. Čim se bo pričel topiti sneg, naj pride uradna gradbena komisija pogledat, kako se balkonov gradi in ne sme. Najenostavnejše pa bi bilo, da Hranilnica dravske banovine še pred tem sama poskrbi za rešitev problema, kako naj se voda z balkonov odteka v šlebove. Ljubljana

Število zavarovancev OUZD lani rekordno

Nekaj zanimivih podatkov iz poročila OUZD za l. 1939

Ljubljana, 15. februarja. Poročilo OUZD za lani nam nudi zanimivo sliko o naših splošnih socialnih in gospodarskih razmerah. Zanimivo so že same na sebi številke o številu zavarovancev.

Najzanimivejše je, da je imel naš okrožni urad lani največ zavarovancev, odkar obstoji zakon o socialnem zavarovanju je bil uveljavljen 1. julija 1922. Povprečno je bilo lani vse leto zavarovanih pri OUZD 99.995 zavarovancev. Rekord je bil doživet avgusta pred začetkom evropske vojne, ko je imel OUZD 108.401 zavarovancev. Pri številu zavarovancev lani je pa treba še upoštevati, da pri OUZD niso zavarovani delavci, zaposleni na račun bednostnega fonda, in nekatere skupine kmetijskih delavcev. Če bi bili tudi ti zavarovani, bi bilo še okrog 4000 zavarovancev več.

Začetek vojne seveda ni ostal brez vpliva na gibanje zaposlenosti pri nas. Število zavarovancev je jeseni začelo rapidno padati. 28. oktobra je bilo zavarovanih delavstva okrog 10.000 manj kakor v avgustu. Novembra je bilo približno toliko zavarovancev kakor pred letom in v istem razmerju se giblje tudi zdaj. Nastala je torej nekakšna gospodarska stagnacija, brez napredovanja in tudi brez nazadovanja.

Poučno sliko nam nudi pregled števila zavarovancev v posameznih letih:

Leto	Štev. zavarov.	Letna razlika (+ ali -)
1923	73.899	5.537 (+)
1924	74.333	434 (+)
1925	72.808	1.525 (-)
1926	75.325	2.517 (+)
1927	82.548	7.211 (+)
1928	88.927	6.381 (+)
1929	94.929	6.002 (+)
1930	97.688	2.759 (+)
1931	91.843	5.840 (-)
1932	77.653	14.195 (-)
1933	75.564	2.089 (-)
1934	79.010	3.446 (+)
1935	79.263	252 (+)
1936	85.917	6.654 (+)
1937	94.495	8.578 (+)

1938	98.768	4.273 (+)
1939	99.995	1.227 (+)

Pregled zaposlenosti v posameznih industrijskih strokah nam pokaže, da so mnoge stroke lani tudi občutno nazadovale v primeru z zaposlenostjo predlanskim. Tako je bilo zaposlenih 607 manj stavbnih delavcev (»gradnje nad zemljo«), a tem več jih je bilo zaposlenih pri cestnih in železniških delih (javna dela), 1151 več kakor predlanskim. Precej je nazadovala tudi zaposlenost v gozdnožagarski industriji, za 582 delavcev. Največ delavstva v Sloveniji zaposluje tekstilna industrija, lani 17.057 delavcev ali 17 % vsega zavarovanega delavstva. Lani je zaposlovala 412 več delavcev kakor predlanskim. Za tekstilnimi delavci je med zavarovanci najštevilnejša služnina, ki je je bilo lani zavarovane 9219.

Lani je število zavarovancev naraslo v višjih razredih, v nižjih pa je padlo. Največji je bil prirastek v X. meznem razredu, in sicer za 1563, največje nazadovanje pa v VI. razredu, za 956 zavarovancev. Največ delavcev je zavarovanih v IX. meznem razredu z dnevno zavarovano mezdo din 28.80.

Povprečna dnevna zavarovana mezda je bila najvišja leta 1930, torej pred začetkom krize, znašala je din 26.45. Najnižja je bila leta 1923, le din 20.55. Med gospodarsko krizo je padala do leta 1935, ko je znašala din 22.40. Od tedaj je v porastu in je lani znašala din 25.17 ter je bila za din 0.37 višja kakor predlanskim. V primeru z naraščanjem draginje je povprečna dnevna zavarovana mezda naraščala premalo.

Skupni delavski zavarovani zaslužki so lani znašali okrog 788 milijonov dinarjev. (Leta 1935 313 delovnih dni.) Leta 1930 je bila vsota zavarovanih zaslužkov večja, in sicer za 10 milijonov dinarjev, kakor lani. Predlanskim je znašala skupna zavarovana mezda 767 din ter je bila torej za 21 milijonov nižja kakor lani. Najnižja pa je bila leta 1923, ko je znašala 475 milijonov din. V zadnjem desetletju je bila najnižja leta 1935, ko je znašala 556 milijonov dinarjev.

Za poljska emigranta sta se izdajala

Smola dveh podjetnih sleparjev, ki sta hotela na tuj račun dobro živeti

Ljubljana, 15. februarja. Franc B. in Dušan K. sta oba mlada postopata, ki sta pred leti zapustila solske klopi, ker jima učenje ni dišalo. Zopre sta se rada družila s postopaci, potem pa sta redno uhažala od doma in pripravljala staršem samo žalost. Zgodaj že sta zašla na kriva pota. Seveda sta si želela denarja, zato sta začela krasti, pečala pa sta se tudi s sleparijami. Najraje sta lovila lahkovorne ženske. Hodila pa sta slepariti tudi na deželo. France je bil prepričan, da mu dr. Ljubljane in prijetoval domačo vso državo. Včasih je prijel tudi za priložnostno delo. Nekje se je pridružil tudi ruskim plesalcem, se naučil ruskih plesov, lepega dne pa je odšel od njih in na svojo roko zabaval ljudi po gostilnah, kjer je plesal ruske pleske. Pred meseci se je mudil v Beogradu, kjer je prišel na originalno misel. Zatajil je svoje pravo ime, si napisal prošnjo, češ da je poljski emigrant in se podpisal kot Julius Rosenthal. S to nemško pisano prošnjo je odšel v Beogradu v pisarno židovske verske občine, prosil za podporo. V uradu pa so ga takoj spoznali kot sleparja, da jo je moral hitro odkuriti. Nekaj časa je sleparil še po raznih drugih mestih, potem je krenil na Hrvaško in slednjič je prispel nazaj v Ljubljano.

Tu je spet srečal Dušana K., mu povedal svoje doživljaje in ga pregovoril, da bi si tudi tu pomagala s sleparijo. Spet sta sestavila vlijudno prošnjo za podporo in pričela kot pregnana »Poljska« nadlegovati ljudi. Prihajala sta v razne urade in podjetja, pa tudi v privatna stanovanja, kjer sta mimogrede stisnila kaj pod suknjo. Govorila sta nekakšno mešanico nemščine in slovaščine, budno pa sta pazila na to, da ne bi naletela na koga, ki je več poljščin. Sleparja sta odšla tudi na deželo in pobirala podpore po Vihnihi in Kranju in drugod. Ko sta se pred dnevi spet vrnila v Ljubljano in zaprosila za podporo nekega znanega gospoda, ju je ta nameraval odvzeti k svojemu, poljščinu večjemu prijatelju. Bili so že na poti, nenadoma pa se je France B. nekam izgubil, nakar je hotel pobeigniti tudi Dušan K. Gospod, ki je že prej slutil, da ima opravka s sleparijama, pa je hitro poklical stražnika, ki je aretirat najprej Dušana, pozneje pa še Franceta.

Ko sta bila oba na policiji, so ju zaslišali in kmalu pojasnili večji del sleparij, ki jih imata mlada pustolovca na vesti. Pri sleparijah so našli tudi nekaj zlatnine in drugih predmetov sumljivega izvora.

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20. uri
Četrtek, 15.: Praznik cvetočih češenj. Red Četrtek.
Petek, 16. februarja: ob 15. uri: Hudčev učenec. Ljudska predstava po globoko znanih cenah od 16 din navzdol.
Sobota, 17. februarja: Profesor Klepec. Red A.
Nedelja, 18. februarja: ob 15. uri: Snegulčica. Mladinska predstava. Znižane cene. Ob 20. uri: Neopričevana ura. Izven. Znižane cene.
U P E R A
Začetek ob 20. uri.
Četrtek, 15.: Lupacius Vagabundus. Red A.
Petek, 16.: Lok. Plesni večer Pie in Pina Miklar izven.
Sobota, 17. februarja: Trubadur. Premier-ski abonma. Gostovanje Borisa Petrova.
Nedelja, 18.: ob 15. uri: Lumpacius Vagabundus. Izven. Ob 20. uri: Rusaika. Izven. Znižane cene.

Piso in PZLa Miklar sta plovila velikega formata, ki sta s svojimi koreografskimi deli: s Lhotkovim »Vrgom« na vasi in »Lokom« več kot dostojno reprezentirala naše mlado umetniško htenje v inostranstvu. Jutri zvečer bosta prikazala na našem odru Lhotkov »Lok«, pri čemer bo orkestrski del vodil dirigent D. M. Sijanez.

— Za Zlobudro mraz in nov »neg«. V nedeljo je nastopil nenaden preobrat v vremenu in namesto hladne, obnem pa je pričel snežiti droben suh sneg. Temperatura, ki se je po začetnem mrazu znatno dvignila, je zopet padla pod ničlo in se kar vztrajno drži na —7 C. Na ledeno podlago padli sneg je zopet omogočil olajšan promet s sankami, ki je bil zlasti oviran na mostovih in cestah v mestu in bližnji okolici, kjer je večji promet. Sedaj bodo okolici, kjer je dovažajo les na kranjske postaje zadovoljnejši, njih živina pa bo obvarovana surovega pretepanja. Tudi smučarjem je novi sneg prinesel zopet priliko, da se v bližnji okolici, posebno pa za smarjetno goro vadijo v smučanju in da jim ni treba trošiti denarja za smučanje v oddaljenih krajih.

Boleznica

KOLEDAR

Danes: Četrtek, 15. februarja: Favstin
DANASJE PRIREDITVE
Kino Matica: Banjo in kitare
Kino Sloga: Klic s severa
Kino Union: Strah na gradu
Aeroklub »Naša krila« občni zbor ob pol 7. v prostorih Avtomobilskega kluba
Udruženje rezervnih oficirjev občni zbor ob 20. v dvorani Udruženja inženirjev v Zvezdi, II. nadstropje
Akademija Podmladka Rdečega križa klasične gimnazije ob 20. v frančiškanski dvorani
Šentjakobska krajevna organizacija JNS občni zbor ob 20. v posebni sobi gostilne pri Lozarju (Zitnik) v Rožni ulici

DEZURNE LEKARNE
Danes: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cest 20, Murnayer, Sv. Petra cesta 73.

3 filmskega platna

Kino Union: Strah na gradu. Zelo skrbno režiran angleški film, ki je po vsebini nadvse originalen. Glavno vlogo igra duh nekega škotskega plemiča, ki je z nejnajskim ravnanjem onemogel in svoje rodbine in mora tako dolgo strastiti po gradu svojih prednikov, dokler ne pade pred njim na kolena potomec rodbine, ki je škotski plemiški rod ušalila. V zanimivih in resnih ter neresnih okoliščinah se to zgodi, ko kupi bogat parvenij iz Amerike plemiški grad in ga prepelje v Florido. V angleški literaturi nastopanje duhov ni nič posebnega, vsi veliki pisatelji imajo dobre romane s strahovi. Prikazovanje takih storij v filmu je pa tudi zelo učinkovito, kakor priča ta film.

Iz Maribora

— Nesreča s flobortovko. V mariborsko bolnico so pripeljali posestnico Franciško R. iz Verzeja. Njen 14 letni sin je kupil od nekega tovariša flobortovko, s katero se je vprico matere igral. Nesreča je hotela, da je prišlel na petelina in je kroglja zadela mater v glavo. Poškodba je precej nevarna.

— Šibski mraz. Davi je bila v Mariboru najnižja temperatura —28.3 C: to je bila najnižja temperatura od obstoja tezenske vremenske postaje, to je od leta 1929. Včerajšnja maksimalna temperatura je bila —11.5, višina snega 34 cm. Po napovedi tezenske vremenske postaje bo danes in jutri v mariborskem okolišu pretežno jasno z ostrim jutrnjim mrazom.

— Lep sokolski zbor je bil včeraj v dvorani Sokolskega doma. Ob polni udeležbi je imelo Sokolsko društvo Maribor-matica svoj redni občni zbor. Zborovalci so poslali udanostno in pozdravno brožavko Nj. Vel. kralju Petru II. Poročila vseh odtonikov so pričala o izredno agilnem in vztrajnem delu v društvu, ki je najmočnejša sokolska postojanka pri nas, saj ima 1305 pripadnikov. V gradbenem fondu ima društvo 1.368.000 din. Pri volitvah je bila po večini izvoljena dosedanja uprava s starostom br. dr. Slavkom Fornazaričem, I. podstarostom dr. Mihelcem in II. podstarostom dr. Macusem.

— Ponarejeni kovanci in bankovci. Vsem zainteresiranim podjetjem, denarnim zavodom in bankam je uprava policije z okrožno sporočilo, da so bile v inozemstvu ponarejene velike količine jugoslovanskega denarja in sicer kovanci po 50 din in bankovci po 100 in 500 din. Ponorejen denar prinašajo v Jugoslavijo številni potniki in agenti ter ga skušajo spraviti v promet s pomočjo tujih bank v Jugoslavijo. Računa se, da je bilo dosedaj v Jugoslavijo prinesenih za okoli 20.000.000 din ponarejenega denarja. Policia prosi vse, naj prijavijo razpečevalce ponarejenega denarja, da bo moglo tako izslediti falsifikatorje.

Snežne razmere

Poročilo Tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, SPD in JZSS 15. FEBRUARJA 1940.

Rateče-Planica 870 m: —22, oblačno, 70 cm snega, prišč, skakalnice uporabna
Planica-Slatina (Dom Ilirije) 950 m: —18, oblačno, 110 cm snega, prišč, drsališče uporabno, vzpenjača obratuje
Kranjska gora 810 m: —22, pooblačeno, 80 cm snega, prišč, drsališče in sankališče uporabno
Podkoren 800 m: —18, pooblačeno, 65 cm snega, prišč
Bled 501 m: —22, jasno, mirno, 58 cm snega, prišč
Pokljuka 1800 m: —18, jasno, mirno, 135 cm snega, prišč
Radovljica 470 m: —23, pooblačeno, 60 cm snega, prišč
Bohinj-Sv. Janez 530 m: —22, oblačno, 95 cm snega, prišč
Bohinj-Zlatogor 630 m: —23, jasno, 90 cm snega, prišč
Dom na Komni 1520 m: —24, jasno, 165 cm snega, prišč
Valvarov dom 1180 m: —20, jasno, 10 cm snega na podlagi
Dom na Voglu 1540 m: —23, jasno, 165 cm snega, prišč
Dom na Kravcu 1700 m: —24, jasno, 150 cm snega, prišč
Koča na Veliki planini 1558 m: —23, jasno, 140 cm snega, prišč
Erjavčeva kočica na Vršcu 1515 m: —21, jasno, 120 cm snega, prišč
Polzevo 620 m: —20, oblačno, 66 cm snega, prišč
Sodražica 550 m: —25, pooblačeno, 65 cm snega, prišč
Blok 900 m: —10, barometer se dviga, jasno, vetrovno, 50 cm snega, prišč
Sv. Lovrenc na Pohorju 433 m: —23, pooblačeno, 47 cm snega, prišč

Italijanska sodba o gospodarski pogodbi med Nemčijo in sovjeti

Gospodarsko sodelovanje med Berlinom in Moskvo ne bo vplivalo na potek vojne — Podrobnosti pogodbe sploh ne bodo objavljene

Rim, 15. febr. z. Ne da bi se daleč vplivati od prijateljstva in lastnih interesov, ocenjujejo rimski krogi sovjetskoniemški gospodarski dogovor in prihajajo do zaključka, da to gospodarsko sodelovanje med Berlinom in Moskvo niti trenutno, niti v bližnji bodočnosti ne bo imelo posebnih uspehov, niti ne bo posredno ali neposredno vplivalo na vojno. Če se bo vojna zavlekla, je verjetno, da se bo nemški vpliv v sovjetski Rusiji povečal in se bi potem utegnulo to gospodarsko sodelovanje uveljaviti kot važen faktor.

V rimskih diplomatskih in političnih krogih naglašajo, da je ves ta nemškosovjetski dogovor in njegov uspeh odvisen v prvi vrsti od izida sovjetskofinske vojne. Vsaka vojaška slabost sovjetske Rusije ima lahko hude posledice in onemogoči silerno dobavo Nemčiji.

Berlin, 15. febr. z. Komentarji nemškega tiska o gospodarskem sporazumu med Nemčijo in sovjetsko Rusijo kažejo največje zadovoljstvo. Pri tem pa je značilno, da se nemški listi v glavnem omejujejo zgolj na politično stran tega sporazuma, dočim ne objavljajo nikakih podrobnosti o doseženem gospodarskem dogovoru.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« odkrito piše, da podrobnosti sploh ne bodo objavljene. List samo naglašja, da pričakuje

Nemčija od sovjetov predvsem dobavo vseh onih sirov in potrebščin, ki so važne za nadaljevanje vojne. Sovjeti bodo dobivali od Nemčije predvsem industrijske proizvode. Kolikor Nemčija teh proizvodov sama ne more v dovoljni meri izdelovati, bo zgradila v sovjetski Rusiji tovarne tam, kjer so na razpolago potrebne surovine.

Iz Kamnika

— Velike skakalne tekme z udeležbo naših najboljših skakačev se bodo vršile na klubiški skakalnici v Zamazici v nedeljo 18. t. m. ob pol treh popoldne. Opozorjamo občinstvo, da na teh tekmah nastopijo naši najboljši skakači, državni reprezentanti: Bevc, Klančnik, Palme, Baebler, Florjancič, Nedog I. dr. Od domačih nastopita med drugimi brata Janežiča in brata Šunkar, od katerih je mlajši že pri sedanjih tekmah napravil med dokaj številnim občinstvom veliko navdušenja. Vabimo vse, ki vam je delo športnega kluba Kamnik in uspeh naše mladine pri srcu, da se v velikem številu udeležite revije naših najboljših skakačev. — Začetek bo točno ob napovedani uri. Dohod pri postelji Kamn. mesta. Vetopina 10 din, stojšča 4 din, otroci in dijaki 2 din.

DNEVNE VESTI

— Mednarodna železniška konferenca. V Gstaadu v Švici bo od 16. do 20. t. m. železniška konferenca za vzorne rešitve. Na nji bodo zastopane vse države razen Nemčije in nekaterih nordijskih držav. Iz Jugoslavije so odpotovali na konferenco iz generalne direktorije državnih železnic načelnik Ing. Atanacković, višji svetnik Pavlović in svetnik Živković. Kot zastopnik zagrebske železniške direktorije svetnik Mujić, kot zastopnik ljubljanske železniške direktorije pa svetnik dr. Dekleva. Na konferenci se bo obravnavalo tudi vzorni red za orientacijo ekspresov, ki vozi iz Pariza preko naše države v Grčijo in proti vzhodu. Obravnavali se bodo tudi vsi mednarodni vzorni redi.

— Kontinuiran kreditom in inozemskim jamstvom. Finančni minister je izdal naslednji odlok: Kredit v naši državi se mora dovoljevati domačinim pravnim in fizičnim osebam za jamstvom inozemskih pravnih ali fizičnih oseb samo na podlagi predhodnega pooblastila devizne direktorije. Narodne banke ne glede na to, da se dobi od inozemcev garancija. Ta ukrep pomeni dejansko istočasno kontrolo in evidenco o kretanju kreditov v naši državi z garancijo iz inozemstva.

— Kdo bo šef Urađa za kontrolo cen? Izšla je uredba o pobujanju dragotinje in brezvestne spekulacije. Za šefa urada za kontrolo cen bo bil v kratkem imenovan vseslovenski profesor v Beogradu dr. Mijo Mirković.

— Porast cen v trgovini na drobno in debelo. Konjunktorno poročilo Narodna banka za december kaže, da je znašal splošni indeks cen na debelo 90,88, v novembru lanskega leta 88,8, v novembru lanskega leta 87,5. Porast je torej zelo velik. Največji je bil porast pri mineralnih proizvodih. Industrijski proizvodi so se poražili od 86,5 v novembru na 91,5 v decembru. V primeru z decembrom predlanskega leta znaša porast cen 19,6. Tudi v trgovini na drobno so cene poskočile. Povprečni indeks je znašal v 10 glavnih mesecih lani v decembru 100,8, v novembru 93,7, v decembru 1938 pa 92,9. Poskočile so cene na drobno zlasti v Zagrebu, Ljubljani, Banjaluki in Nišu.

— Konferenca o izvozu rib v Nemčijo. V Zagrebu bo jutri konferenca naših in nemških delegatov o izvozu konserviranih in svežih rib v Nemčijo. Na konferenco so povabili zastopniki sardin in ribljih konzerv, izvozniki, združene organizacije in zastopniki gospodarskih zbornic. Nemški delegatov bo pet.

— Zanimanje Madžarov za naše letoviške kraje. Na Madžarskem vlada veliko zanimanje za poset naših letoviških krajev v prihodnji sezoni. Madžarski tujski prometni urad Ibusz, ki ima nad 50 poiznajev, je otvoril poseben oddelek za Jugoslavijo. Tujski prometna organizacija Net-hoz, ki je za Madžarsko to, kar je za Nemčijo »Kraft durch Freude«, namerava letos organizirati velika skupinska potovanja v Jugoslavijo, posebno na Jadran. Ibusz pripravlja za spomladansko posebno številko svoje revije »Hungaria«, posvečeno Jugoslaviji. Na letošnje veljavno v Budimpešti bo imela naša država poseben paviljon s turistično razstavo.

— Balkanska gospodarska konferenca. V maju se sestane v Beogradu balkanska gospodarska konferenca. Prvotno je bilo sklenjeno, da bo sklicana konferenca v Atene. Na konferenci se bo obravnavalo vprašanje gospodarskih stikov med balkanskimi državami medsebojno in vseh skupaj z drugimi državami.

— Resnica o Ivanu Penderžaju. Ameriški in francoski listi so začeli doli obširno pisati o našem rojaku Ivanu Penderžaju, ki naj bi bil pred petimi leti v Ameriki obsojen na dosmrtno ječo, ker je ameriško sodišče domnevalo, da je umoril svojo ženo. Toda te vesti so močno pretirane. V Ljubljani živi Penderžaj oče Ivan, ki je točno obveščen o usodi svojega sina. Ivan Penderžaj ml. ni bil leta 1935 obsojen v Ameriki na dosmrtno ječo, pač pa samo radi dvoženstva na pet let. Letos 1. februarja je kaznen prestal in bil je izpuščen. Ni torej resnična vest, da je bil izpuščen samo na nekakšen dopust iz kaznilnice. Prav tako neresnična je vest, da naj bi bil nastopal Penderžaj v Ameriki pod imenom kapitana Lerodka. Takrat se Penderžaj v Ameriki sploh ni mudil.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo zelo mrzlo, spremenljivo vreme. Včeraj je snežilo v Mariboru, Zagrebu, Beogradu in Sarajevu, deževalo na Visu, Splitu, Kumboru in Dubrovniku. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Kumboru 15, v Dubrovniku 10, v Splitu 6, na Visu 4, v Beogradu 0,0, na Rabu -5, v Ljubljani in Sarajevu -9, v Mariboru -11, v Zagrebu -12. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761,5, temperatura je znašala -21,2 na aerodromu -28,2 C.

— Smučarska tekma sredi Zagreba. Da bi lahko občinstvo videlo smučarsko tekmo, je prvi hrvatski meštanski športni klub sklenil prirediti jutri zvečer v Zagrebu na Jeladčevem trgu propagandno patrolno smučarsko tekmo. Tako bodo lahko videli tekmovalce smučarjev tudi tisti meščani, ki se boje mraza in sede doma pri toplih pekah. Največji sovražniki mraza bodo lahko gledali tekmo kar skozi okna.

— V smrt zaradi nesrečne ljubezni. V Sarajevu si je včeraj končala življenje absolventka strokovne šole Rifka Altarac, stara 21 let. Zaljubljenica je bila v nekega Zarebčana, kateremu je pisala mnogo ljubavnih pismen. Starši so jo večkrat pokarali, da neče delati, temveč da piše samo ljubavna pisma. To si je vzela tako k srcu, da je obupala nad življenjem.

— Vlom v Kostanjevici. Oni dan je bilo vlomljeno v Kostanjevici v delavnico krojaškega mojstra Leopolda Košaka. Vlomilec je odnesel precej blaga, ženski plašč, gasiško bluzo in otroško obleko. Mojster Košak je škodovan za okrog 4000 din.

— Zasledovan tat. V neki gostilni v Kamniku je te dni dobil prenočišče 39letni Lovro Pačnik, trgovinski potnik iz Zagreba. Pačnik je ostal v Kamniku nekaj dni, preden pa je izginil, je vdrl v stanovanje Franciške Jagodine in ji odnesel vsi ženski plašč, goskovo suknjo, par ženskih rokavic, nekaj gotovine in zlato nalivno pero. Jn godiceva je škodovana za okrog 1500 din.

— Pogrešana. Ob koncu januarja je bila oddana iz umobolnice na Studencu v do mazo oskrbo 33letna bivša tovarniška delavka Franciška Kern z Gmajnice pri Komendi. Že 4. t. m. je pa izginila. Domač se boje, da se ji je pripetila nesreča, a da si je končala življenje. Kernova je imela na sebi črna obleko, sivkasto jopo in rdečo ruto.

Iz Ljubljane

—lj Odkritje posebnega pralnega sredstva za volno in svilo. Brezplačno poskusno pranje s senzacionalnim novim sredstvom CISTINIT se vrši vsak popoldne v trgovini Lavra, Celovška cesta 28 (poleg pivovarne Union). Prinesite s seboj volnene ali svilene stvari. 94—n

—lj Umrla je Henrika Šanti. Davi ob 9.30 je po daljšem bolehanju umrla slovenska slikarica Henrika Šanti. Studirala je slikarstvo v Monakovem in na Dunaju ter razstavila na jugoslovenski razstavi v Beogradu skupno z mojstri našega slikarstva l. 1904. Tedaj jo je kralj Peter I. odlikoval z redom sv. Save. V nadaljnjih letih je Henrika Šanti razstavljala na vseh večjih razstavah v Ljubljani. Bila je tudi med redkimi slovenskimi slikarji, ki so pred 40 leti prvič razstavljali svoja dela v Mestnem domu. Delala je skoraj do zadnjega in na zadnji razstavi Društva »Lada« smo videli nekaj njenih zelo uspešnih zadnjih slik. Umrla je v 67. letu starosti. Odlični slovenski umetnici bo narod ohranil svetli spomin.

—lj Zamrznjen tramvaj. Davi ob 7.15 niso mogli vozovi cestne železnice voziti po mostu na Šmartinski cesti proti Sv. Križu, ker so bile tirnice popolnoma ledeno od vode, ki jo izpuščajo lokomotive na mostu. Kakor vedno je ta voda tudi davi kapala na tirnice in pri hudem mrazu sproti smrznovale, da je bila vozja zaradi ledu nemogoča.

—lj Glasbena Matica ljubljanska, ki je do danes izvajala vsa pomembnejša dela slovenske literature prvič na koncertnem odru ima letos tudi to navdvo častno nalogo, da ji je izročena kresna izvedba ške, jandevs Kantate za soli, zbor in orkester. Prešernov sonetni venec. Skladatelju škerjancu se moramo zahvaliti, da nam je uglasbil največjo umetnostno slovensko literaturo. Koncert bo izredno zanimiv, sodelovalce bodo najboljši moči in upamo, da bo sreča izvedbi mila. Koncert bo vodil zborovodja Glasbene Matice g. ravnatelj Mirko Polič. Ponovno opozarjamo, da je kompeniran prvotni tekst Sonetnega venca iz leta 1887, ki se v marsičem razlikuje od Sonetnega venca, kakor je izšel v prvi izdaji Prešernovih pesnjih leta 1847. Ta veljopomembni koncert bo v ponedeljek 26. februarja zvečer ob 20. uri. Predprodaja vstopnic od sobote dalje v knjigarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

—lj Moje kitare g. Stanko Prek bo izvajal izključno le Paganinijeve skladbe na svojem koncertu v ponedeljek 19. t. m. v mali Filharmonični dvorani. G. Stanko Prek je znan tudi izven Ljubljane, da mojsrsko obvlada svoj instrument, zato bo nudil na tem koncertu dovolj užitka vsem onim, ki se zanimajo za kitaro. Po udarjamo, da se bodo izvajale originalne skladbe in ne priredbe. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

—lj Občni zbor banovinskega odbora R. K. V nedeljo 10. marca bo v sejni dvorani mestnega magistrata v Ljubljani letošnji občni zbor banovinskega odbora Rdečega križa krajevne Jugoslavije. Zborovanje se prične ob 10.

—lj »Ujez«, zabavno Nušičevo veseligrado bodo ponovili na Senta Jakobskem gledališču sedemnajstič in poslednjič v soboto 17. ob 20.15 in v nedeljo 18. t. m. ob 15.15. Ker so bile vse dosedanje predstave popolnoma razprodane in je odšlo vedno mnogo ljudi brez vstopnic, jih kupite že vnaprej. Vstopnice rezervirate lahko vsak dan v društvenih prostorih v Mestnem domu.

—lj Združenje urarjev, zlatarjev, optikov, gravirjev in pasarjev v Ljubljani bo imelo svoj redni letni občni zbor v nedeljo 18. februarja 1940 ob pol 10. dopoldne v sejni dvorani Združenja trgovcev v Ljubljani, Gregorčičeva ul. 27 (Trgovski dom).

—lj Poziv vsem obiskovalcem ljubljanskih plesnih sal, da se udeležijo v torek 20. t. m. ob 20. v veliki dvorani Kazine »Solskega plesnega turnirja za prvenstvo Ljubljane L. 1940« v plesih fox-trot-swing, tango in angliški valsek. Posebna tekmaboo tudi za najboljšo skupino v »Palata-Gilde«. Pred tekmovalcem in po tekmovalnjuplesna vaja za vse obiskovalce. Prijave tekmovalnih parov in informacije vsak dan v Jenkovi šoli, Kazina. 107—n

—lj Protituberkulozna zveza v Ljubljani ima uradne prostore v poslopju šolske poliklinike (Askerčeva cesta, nasproti Tehniške srednje šole) ter posluje dnevno od 8. do 14. in od 16. do 18. Izvzete so sobote, ko uraduje zveza samo od 8. do 14., ter pralni dni in nedelje, ko sploh ne posluje.

—lj Za zaščito otrok za slučaj vojne so darovali: Prva jugoslovanska samotna tovarna, Celje 50 din. Kovinarska zadruga z o. j. Planen Kropa 100 din. Gradbeno podjetje Adolf & Ernst Ehrlich, Zagreb Varšavska ulica 100 din. Elektra Vinko Majdič, Kranj 500 din. Lesna trgovina Josip Borjak, Celje 50 din. Fran Adolf, tovarna volnenih in bombaževih tkanin Kranj 200 din. Siegel & drug d. o. z. o. z. Ljubljana, Celovška 100 din. Fran Martinec, mestni tesarski mojster, Ljubljana, Trnovski pristan 20 din. Simon Klimek, Ljubljana, Selenburgova 50 d. n. Iskreka hvala! Unija za zaščito otrok, Ljubljana.

—lj Počrpano idealno mladino! Drevi priredi pomladke Rdečega križa na klasični gimnaziji v franciški dvorani akademijo z izbranim sporedom, ki ga bodo izvajali dijaki in dijakinje. Na sporedu so recitacije, glasbene in plesne točke. Mladina se je poleg obilnatnega šolskega dela z idealizmom posvetila skrbni izvedbi programa. Prireditve bo samo za dijaštvo in starše.

—lj Sajarsko društvo na Vtču ima drevi predavanje ob pol 8 v ljudski šoli. Predaval bo g. Kregar o napakah pri gojenju cvetic. Predavanje bodo spremljali sk. ke.

—lj Tatvine. Iz delavnice tapetirniškega mojstra Antona Kolesa v Florijanski ulici je nekdo ukradel moško enokrovno uro znamke »Union«, vredno 200 din. — Marja Peršin je prijavila, da se je v torek vthotapil v njeno stanovanje na Poljanski cesti tat in ji odnesel več starih srebrnih avstrijskih kron, nekaj drobiža in par zlatih pokvarjenih uhanov. — Z dvorišča Novekovske gostilne na Vtču je odnesel tat 150 din vredno, konjsko dežno streho iz umirnege blaga. — Minki Zibelnikovi je nekdo ukradel s koleasa usnjato torbico za orodje in prometno knjižico na ime Jozeta Detela. — Ivanu Pliskarju z Trsveste ceste pa je tat ukradel s koleasa dinamno svetilko.

Inserirajte v »Sl. Narodu«!

Iz Celja

—lj Pročunška seja mošnega sveta bo v torek 20. t. m. ob 18.30. Poleg pročuna mestne občine celjake za l. 1940—1 so na dnevnem redu tudi poročila odvorov.

—lj Pogreb orožniškega podmaršalnika Ivana Medena, ki ga je bil v ponedeljek zvečer na Sp. Hudinji pri Celju umoril azbojnik Josip Haco, je bil danes dopolne v št. Juriju ob Taboru. Sprva je bilo oločeno, da bodo Medena pokopali na okoliškem pokopališču v Celju. Na željo Medenove zaročenke, ki živi v Ponderju pri št. Juriju ob Taboru in s katero se je nameraval Meden v kratkem poročiti, pa so prepeljali njegovo truplo iz Celja v št. Jurij ob Taboru.

—lj Lastniki vozniških izkaznic se pozivajo, da pri predložitvi lastne policije še ta mesec overijo svoje vozniške izkaznice in plačajo banovinsko takso v banovinskih kolkih. Samovozači plačajo 100 din, poklicni vozači, ki jim je priznana banovinska taksa, pa 25 din.

—lj Z izlozom se je zastrupil v samomrlnem namenu 19letni delavec Josip O. s Sp. Hudinje. Prepeljal so ga v celjsko bolnico, kjer mu je hitra zdravniška pomoč rešila življenje. Obupno dejanje je izvršil zaradi beče.

—lj V celjski bolnici so umrli: v torek 48letni upokojeni rudar Jože Krivec iz Vojnika in kočarjeva hčerka Antonija Pavlovičeva iz Rogatica, v sredo pa 65letna Julija Stopinškova, mati grobarja na mestnem pokopališču v Celju. Na Dečkovem trgu 3 v Celju je umrl v torek 66letni višji stražnik v p. Franc Vidmar.

—lj Za jubilejni sokolski zlet v Celju, ki bo letos 29. in 30. junija, si je sokolsko društvo Celje-matica zamislilo naslednji spored: Na praznik 29. junija ob pol 11. bo v Narodnem domu slavnostna seja z otvoritvijo razstave, ob 19. uri bo pred kolodvorom promenadni koncert in ob pol 21. akademija na prostem, če bo vreme ugodno, sicer pa v gledališču. V nedeljo 30. junija bo po prihodu jutrnjih vlakov izkušnje, ob 11. povorka, ob pol 16. razvite društvenega prapora, ki mu bo sledil javen nastop. O podrobnih izvedbi tega sporeda bodo razpravljali na seji zletnega odbora 19. februarja z zastopniki župe, matičnega društva in društva Celja I. Dasi nas ločijo od zleta komaj štiri mesece, nam glede izida ni treba imeti skrbi, ako bodo vsi bratje in sestre sodelovali in med seboj tekmovali, kdo bo imel na uspešnih večjih čelež. Dr. M. Tyra pristava k prvim Sokolom in Sokolom le one sestre in brate, ki se nikoli zadovoljijo s svojo iznajdljivostjo, veselijo uspehov drugih prav tako kakor lastnih, ki jim ni osea nič, celota pa vse. Ako bomo vsak in vsi v tem duhu sodelovali, bomo Sokolu Celje-matici v zgodovini njegovega delovanja spletil zopet nov venec, morda najlepši med vsemi doedanjimi.

Hace v Savinjski dolini

Poročali smo že, da so bili aretirani trije pajdaši morilca in razbojnika Haceta in sleer Josip Obreza iz Logatec, Franc Rabernak iz Velike Pirešice in Franc Hribšek iz Topolšice pri Šostanju. Ti trije krošnjari so kupovali od Haceta nakradeno blago. Sestajali so se z njim v Majdičevi gostilni v Levcu pri Celju in v Šostanju. Pri Obrezi je policija našla tudi Hacetovo sliko. Vse tri aretirane krošnjarije so oddali v zapore tukajšnjega okrožnega sodišča. Zagovarjajo se, da niso vedeli, da imajo opravka z razbojnikom Hacetom.

Hace se je včeraj zjutraj po napadu na delavko Vrboviškovo v Medlogu napotil s koleškom v Savinjsko dolino. Včeraj okrog 7. zjutraj se je oglasil pri posestniku Drobežu Vinku v Cnem vrhu pri št. Jurju ob Taboru. Bil je ves prestrašen in brez klokuha. Na sebi je imel lahek siv plašč, v katerem je bil oblečen tudi ob napadu pri Medlogu. Prosi je posestnika Drobeža, naj mu obveže desni mazinec. Drobež mu je obvezal mazinco, Hace pa je plačal 50 din za obvezo. Do 10. ure je Hace ostal je pri Drobeževih, nato pa se je odpravil proti Ojstriški vasi. Kjer je okrog 11. obiskal mehanika Pepela. Ta mu je popravil samokres. Pepel je opazil, da ima Hace obvezan mazinco na desni roki. Drobež in Pepel sta takoj po Hacetovem odhodu obvestila orožnike o obisku. Ker sta sumila, da ju je obiskal Hace, Popoldne so se zbrali orožniki iz Celja, Prebolda, Braslova in Vranskega pod vodstvom orožniškega majorja Vindaljevića in orožniškega poročnika Vinka Bona ter pričeli zasledovati Haceta.

Led pokriva Muro

Slatina Radenci, 14. februarja. Zaradi ponovnega hudega mraza so se po zadnjem južnem vremenu nakupile ledene plošče na nekaterih mestih derode Mure po 1 meter na debelo, na nekaterih mestih pa celo nad en meter, da resno ogrožajo vse vodne naprave, zlasti pa lesen veržejski most, katerega usoda bo najbrž ista kakor l. 1929 gornjeradganskega. Po novozgrajenem petanjskem mostu pri Radencih je zaradi nakupljenih debelih ledenih plošč mogel promet po ledu preko Mure, ker je led po večini nad meter debel. Da se pravočasno prepreči večja nesreča, je bil polician oddelek pionirjev iz Ptujja ki razstreljuje led, kakor je bilo to ob priliki zadnje hude zime leta 1929.

MALI OGLASI

deseda 50 par. davek posebej Prekinit izjave beseda Din 1— davek posebej

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglasov ne priznamo.

RAZNO

VELETRGOVINA

s spirituozi, zbruzena s proizvodno likerjev, tudi detajlna trgovina, desertna vina, ocetna kislina, malinovec in gorilni tiprit, s prvovrstnimi odjemali, dobro vpejlana, v polnem obratu, zaradi starosti in opustitve napredaj. Sigurna eksistenca. Eventuelno naprodaj tudi štirinadstropna hiša. Ponužbe pod Najboljša bodočnost 567c.

VSAROVSTNO POHISTVO

se vedno po starih cenah dopavi v moderni in solidni izdelavi tvrdka »Opravac«. Celovška 50. Sprejemajo se naročila 6. L.

NATAKARICO

majšjo, ki govori tudi nemško, če prvovrstna restavracija. — Dobli fiksum in procente. Karaševič, restavrat — Ruma (Srem). 568

STRAH NA GRADU

KINO UNION, Tel. 22-21

Briljantna komedija, umetnina režiserja René Claira

Ob 16., 19. in 21. uri

BANJO IN KITARE

Zelo zabaven film poln komike, humorja, petja in godbe.

Dick Powell — Pat O'Brien — Friedilla Lane.

KINO MATICA, tel. 21-24 — Ob 16., 19. in 21. uri.

KLIC S SEVERA

Richard Arlen, Beverly Roberts ter psa »Buck« in »Kin-tin-ting«

Film izrednih prirodnih lepot, velikih opasnosti, brutalnih pustolovčin in neodoljive ljubezni.

KINO SLOGA, tel. 27-30. — Danes ob 16., 19. in 21. uri

Kot dopolnilo: »KRVNA OSVETA«. — Film iz življenja ameriških gangsterjev.

Umor trgovca Franceta Prodnika

Morilec je trikrat streljal nanj skozi okno in ena krogla ga je zadela naravnost v srce

Ves Kamnik je danes pod vplivom groznega umora, ki je bil izvršen sredi okrog osemih ur zvečer. V Stahovici pri Kamniku je nekdo skozi okno ustrelil v p'sarni sedečega Franceta Prodnika, splošno znanega trgovca. Morilec je oddal nanj tri strela in ena krogla ga je pogodila naravnost v srce.

France Prodnik je bil na glasu kot spreten in nadaren trgovec. Bil je miren in soliden mož. Rojen je bil leta 1907 in je po svojih starih prevzel posvestvo in trgovino, ki jo je lepo dvignil tako, da je veljal za enega večjih, boljših trgovcev kamniškega sreza. Kakor črv pa mu je razjedalo in grenilo življenje, posebno zadnja leta, dejstvo, da je plačeval alimente za otroke, o katerem je bil trdno prepričan,

da ni bil njegov. Dokazoval je to tudi pred sodiščem, pa se mu kljub vsem okolnostim, ki so bile njemu v prid, dokaz resnice ni posrečil. To ga je še bolj potrla ob bolj je postal zagrenjen in sam vase zaprt. Večkrat pa je izrazil tudi bojazen, da bi se mu kaj ne pripetilo.

Zanimivo je, da tudi sedaj ljudje spravljajo umor Franceta Prodnika v neposredno zvezo s to njegovo zadevo. Sredi je takoj po umoru prihitel v njegovo hišo sroški sanitetni inšpektor dr. Julij Polec, prispejal pa je tudi zdravnik dr. Pucelj. Ugotovit pa sta mogla le smrt. Takoj se je napotil v Stahovico tudi orožniški komandant, kapetan Lazarevič, ki je t-kroj uveličal preiskavo. Upamo da se bo posrečilo dognati, kdo je morilec.

Najmrzlejši dan v letošnji zimi

V mestu davi —21,2° na letališču — 28,2°, v Mariboru tudi —29,2° C

Ljubljana, 15. februarja. Danes je bilo zopet potrjeno staro izkustvo, da je pri nas najmrzlejši dan februarja in ne januarja, čeprav je povprečna ali srednja mesečna temperatura januarja navadno nižja od februarске. Toda reči moramo, žal, da je bil današnji dan doslej najmrzlejši v tej zimi medtem ko se bojimo, da bo mraz pritisnil še bolj prihodnje dni.

Če se ta napoved ne bo uresničila, boste pač lahko tem bolj veselili. Žal, se zdi, da nas val mraza, ki nas je začel »osveževati« včeraj, še ni povsem zajel ter da nas še vedno preplavlja. To lahko sodimo po barometru. Že včeraj smo opozorili na značilnost, da je mraz pritisnil ob sorazmerno nizkem zračnem tlaku; to se pravi, da je nevarnost stopnjevanja mraza s poslabšanjem vremena. Čim višji bo zračni pritisk, tem hujši bo mraz. Barometer se je v resnici precej dvignil od včeraj, vendar nas vremenske postaje še tolažijo s spremenljivim vremenom. Če bo vreme ostalo danes še vedno bo najbrž najmrzlejši dan v tej zimi jutri ali pa celo pojutrišnjem...

Januarja je bil najmrzlejši dan 13., ko je znašala minimalna temperatura na Kongresnem trgu —17,8°. Tudi na letališču tedaj niso namerili nižje temperature kakor

davi, saj z njaj lahko govorimo upravičeno o sibirskem mrazu: —28,2°. Zanimivo je, da je v Mariboru pogosto enaka temperatura kakor na ljubljanskem letališču; tako so imeli tudi davi v Mariboru —28°. Medtem ko mraz januarja ni priznaval tudi južnovzhodnim pokrajinam in državi, je bilo danes v Zagrebu (—14), Beogradu (—11) in Sarajevu (—15) v primeru z mrazom v Sloveniji še sorazmerno toplo. Celotna Ljubljana se lahko »postavi« z —21,2°. To je temperatura, namerjena na Kongresnem trgu, kjer je nekoliko topleje kakor na periferiji, zato lahko računamo, da je znašala povprečna temperatura v Ljubljani davi —25°.

Silen mraz je začel zelo ovirati železniški promet. Vlaki so imeli velike zamude že ponoči, dopoldne pa še večje. Največjo zamudo je imel OE, in sicer 200 minut. Beograjski dopoldanski brzovlak št. 8 je pripeljal 2 uri pozneje. Toliko zamude pa je imel že včeraj. Motnje pa so nastale tudi v lkalnem železniškem prometu. Tako je imel n. pr. potniški mariborski vlak št. 616 140 minut zamude. Z večjim ali manjšimi zamudami prihajajo v Ljubljano vsi vlaki. Bati pa se moramo, da bodo težave še hujše, dokler mraz ne popusti.

Odgovor Društva stanovanjskih najemnikov v Ljubljani

Od začetka stanovanjske zaščite pa do danes se niso nikoli organizacije stanovanjskih spoznale tako daleč da bi bile klicale zoper najemnike na pomoč državi in policijsko oblast kakor je to storilo Društvo stanovanjskih najemnikov v Ljubljani v zadnjem pozivu ko klicu neupravičeno in z grožnjo na pomoč državno oblast proti hišnim posestnikom, tedaj proti onim, ki so jim zgradili z največjim varčevanjem udobna stanovanja in prenašajo dan za dnem materialne neprijetnosti od strani najemnikov.

Vedno in povsod smo stali na stališču, da naj bo dobro razmerje med najemniki in hišnimi lastniki, ki s težkimi obremenitvami vzdržujejo svoje domove. Ta Vaš poziv pa sedaj razbija to dobro z velikim trudom napravljenno znošno stanje med nami hišnimi posestniki in najemniki. Vi kličete nad nas kontrolo brez vsakega vzroka. Prepričani smo, da se temu pozivu ne bo odzval prav noben pameten in razsoden najemnik. Veliko jih je med najemniki, ki bi bili lahko postavili svoje domove, kakor smo storili mi zaradi varčnosti.

Vaše društvo bi storilo prav, če bi ne samo nam lastnikom hiš, temveč tudi v korist državi, banovini in občinam pozvalo gotove najemnike, naj v redu plačujejo najemnine, ne pa denar zapravljajo za nepotrebne izdatke, najemnine pa ostajajo dolžni po več mesecev. Hišni lastniki smo prevzeli prostovoljno nase veliko povijanje davkov, čeprav bi svoj čas lahko povijali najemnine. Nadajte glejte tudi na to, da ne bodo otroci najemnikov brez potrebe de ali občutne škode na naših, s težavo vzdrževanih domovih.

Če hočete dobrega sožitja med nami, potem boste morali pač drugače postopati z nami, ki Vam z velikimi žrtvami vzdržujemo Vaša stanovanja. Vaša pot je napadna in kali znošno razmerje med stanovi brez vsakega vzroka! (—)

Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani.

V BOLNICI

— Gospod doktor, kako je izpadla ta operacija?

— Križi božji, kaj je bila to operacija? Jaz sem pa mislil, da je bila obdukcija.

PRI VEDEZEVALKI

— Tu vidim, da boste živeli z ljudmi v miru in da ne boste vodili nobenih pravd.

— Nehajte no, jaz sem advokat.

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej

Najmanjši znesek 8.— Din.

LEPE STAVNE PARCELE v neposredni bližini mesta Celja naprodaj. — Vprašati pri Fanning, Glavni trg 8, Celje. 569

FIZOL ZA KUHO

dobite poceni pri SEVER & KOMP. Gospodarska cesta 5

Zasedanje banskega sveta

Iz včerajšnjega poročila načelnika prosvetnega oddelka — Poročilo tehničnega oddelka

Ljubljana, 15. februarja
V pretekli sezoni je delovalo v naši banovini 6 ljudskih univerz, in sicer v Ljubljani, Mariboru, Celju, Ptuj, Kranju in Studenci pri Mariboru. Najagnejša je ljudska univerza v Mariboru, ki je priredila 46 predavanj. Vseh predavanj na ljudskih univerzah je bilo 144, poslušalcev pa 14.057.

V obeh gledališčih v Ljubljani in v Mariboru ter v mestnih gledališčih v Celju in Ptuj je bilo skupno 30 opernih, 15 opernih, 1 baletna in 78 dramskih premur. Vseh predstav je bilo 665, prodanih vstopnic pa 220.704. Od lani je padlo stopnja predstav za 10, število prodanih vstopnic pa se je zvišalo za 4470, zato je bilo gospodarsko stanje naših gledališč nekoliko boljše.

Kinematograf je v banovini 61. med najmlajšimi in 9 sezonskih. Lani sta prenehala celoviti zadnja dva kina za nemce filme. V preteklem letu smo dobili 7 novih kinov in jih imamo zdaj po vseh večjih krajih, le v gornjegrajskem in koprskem okraju jih še ni. V pretekli sezoni je bilo 18.840 kinematografskih predstav, katere je obiskalo recni in piši 2.365.661 oseb. To je številka, ki jasno kaže pomen kinematografa danes.

V banovini deluje 8 ljudskih odrov s stanim delom. Uporobili so 2 operni in 80 dramskih premur ter imeli 199 predstav. Ki jih je obiskalo 46.286 oseb. Število predstav na diletantskih odrih je padlo za 20, število prodanih vstopnic pa se je zvišalo za 5987. Delež je okoli 30 bolj agnih gledaliških odsekov po prosvetnih družinah.

Statistika kulturnih prireditev za l. 1939 se ni zaključila, za l. 1938 pa kaže, da je bilo 2744 kulturnih predstav, 223 koncertov, 325 splošnih prireditev, 608 akademij in proslav, 28 lutkovnih predstav, 301 izredna filmska predstava, 117 izrednih predavanj in 7 umetniških razstav. Vsi te niso predstave obeh narodnih gledališč, redne filmske predstave in običajna društvena predavanja. Teh prireditev je udeležilo okoli 500.000 poslušalcev. V l. 1936 je doseglo število prireditev v Sloveniji svoj višek s 5168 prireditvami. Naš radio je posebno velikega pomena za naše ljudi od mehanizma in izven njih, za izseljenke, ki so raztreseni po vsem svetu. Ob koncu l. 1939. je imela Radio postaja v Sloveniji že 20.340 naročnikov, to je za 3000 več kot l. 1938.

Poleg nekaterih zasebnih imamo v banovini že 18 muzejev in zbirnik, ki so dostopne javnosti, med njimi so 3 državni, 5 samoupravnih in 10 zasebnih. V vseh muzejih in zbirkah je razstavljenih 76.541 predmetov. Javne muzeje je v preteklem letu obiskalo 46.947 oseb.

Prišernovo rojstvo hiš je prevzela banovina v svojo last in jo predala v upravo prosvetnemu oddelku. Mladina vseh slovenskih šol je zbrala za odkup hiše 151.995 din.

Pevski zbori so organizirani skoraj v vsaki vasi. Med pevskimi organizacijami je najmočnejša Pevska zveza s svojimi 198 zbori in nad 4000 pevci, dalje Hubadova župa s 36 zbori in 194 pevci župa s 25 zbori.

Naša knjižna statistika za l. 1939. še ni izdelana, vendar se kaže, da se selaj vidni napredek. V l. 1938. je izšlo v naši banovini z različnimi prilikami in šolskimi zvezki 506 knjig, v tujini pa je izšlo 27 slovenskih knjig. L. 1938. pomeni višek v naši knjižni produkciji. Vobče raste posebno nabožno in znanstveno slovstvo, a leposlovje polagoma pada.

V banovini izhaja 226 raznih listov, in sicer jih izhaja dnevno 7, trikrat na teden 2, dvakrat na teden 2, tedensko 24, trikrat mesečno 2, dvakrat mesečno 20, mesečno po enkrat pa 119, desetkrat letno 9, osemkrat letno 3, šestkrat letno 11, štirikrat letno 19 in enkrat letno 7. Dva lista izhaja v drugih banovinah, 19 pa v tujini, največ v Ameriki. Med listi je 31 političnih, 36 stanovskih, 37 nabožnih, 16 literarnih, 16 znanstvenih, 35 strokovnih, 14 mladinskih. V tem letu je prenehalo izhajanje 5 listov.

Knjižnice imamo po stanju dne 1. avgusta 1939 v naši banovini 2791 s 2.072.053 knjigami. Izposojenih je bilo 1.526.111 knjig. Največ je šolskih mladinskih knjižnic in učiteljskih knjižnic. Javnih knjižnic je 388, izposodile so 543.780 knjig, največ po šolskih mladinskih knjižnicah, ki so izposodile 634.763 knjig.

V nobeni banovini ni društveno delo tako razvito kakor pri nas. Po statističnih podatkih iz avgusta lani je v banovini 6062 društev z 2482 odseki. Precejšnje je tudi število društvenih domov, in sicer imamo 634 gasilskih, 214 prosvetnih, 108 sokolskih, 18 zdravstvenih, 16 poštenjskih in 69 drugih društvenih domov. V gradnji je pa še 60 društvenih domov.

Umetniških razstav je bilo od 1. novembra 1938 do 1. novembra 1939 kar 19, pri čemer niso vsote razstave umetniških fo-

tografij. Razstave so bile odprte skupaj 200 dni in jih je obiskalo nad 20.000 ljudi. Danes je v Sloveniji že nad 100 umetnikov kiparjev in slikarjev. Za ljudsko prosveto je banska uprava dala od novembra 1938 do novembra 1939 skupaj 2.025.740 din.

Na današnjem dopoldanskem zasedanju banskega sveta je bil v razpravi proračun tehničnega oddelka, ki znaša 39.989.070 dinarjev. O stanju in razvoju poslovanja oddelka je včeraj popoldne poročal načelnik inž. France Ruch.

Tudi v tekočem proračunu so bila sredstva, ki so bila tehničnemu oddelku na razpolago zelo omejena. Prav posebno pa so v proračunu omejeni krediti za nove zgradbe. Uslužbeni naj bi bili čimprej pragmatično naseljeni. Tehnični oddelki oskrbuje 615.560 km državnih cest s 1 aprilom se bo omrežje povečalo za 895.496 kilometrov, ker so bile nekatere banovinske ceste pogoščene za državne ceste. Stanje državnega cestnega omrežja ne ustreza prometnim, gospodarskim in turističnim interesom dravske banovine. Krediti za redna cestna vzdrževanja v znesku 5.953.357 din ne zadostujejo niti za posopni material. Banska uprava je ponovno opozorila ministrstvo, da bo vzdrževanje s sedstva nezadostno. Potrebni so večji krediti, da se preide iz dosežnega krpačnega načina na moderno vzdrževanje cest z valjanjem. Modernizacija in preureditev državnih cest na sodoben način se je v dravski banovini že pričela in kaže prve uspehe. Da se delo pospeši, je ministrstvo za zgradbe ustanovilo 4 terenske sekcije s sedeži v Kranju, Celju, Novem mestu in Logatcu.

V vsaki samoupravni oblasti je bilo 1198.522 km banovinskih cest I. reda, 2896.993 km banovinskih cest II. reda, 25.473 km dovoljenih cest k železniškim postajam in postajni prostori v izmeri 34 tisoč 369 kv. m ter 18523.619 km občinskih cest. Kljub nezadostnim kreditom je večina banovinskih cest v sorazmerno dobrem stanju ter ustreza najnujnejšim gospodarskim zahtevam.

Strokovna služba pri upravi in vzdrževanju banovinskih cest se je izpopolnjevala. Vendar se je dogajalo, da bi bil dodeljen nekakemu cestnemu odboru vsaj po en inženjer s polno strokovno kvalifikacijo. Število banovinskih inženjerjev se je zvišalo na 60 in bo predvidoma v l. 1942 doseglo osem stotilo, ki "potrebno, da bo vsak oster oskrboval povprečno 5,5 km dolgo cestno progno. Danes imamo že 92 nezadostnih cestarskih mest.

Izredno vzdrževanje našega banovinskega cestnega omrežja bi zahtevalo letni kredit v znesku okoli 28.000.000 din. Banovinski proračun žal ne prenese take obremenitve in se morajo vzdrževalni stro-

ški skrajšati na 17.000.000 din. Sedanji krediti so skrajni minimum, ki komaj preprečuje, da ne prično propadati vozila in ostale cestne naprave.

V pretekli proračunski dobi so se pričela večja sistematska regulacijska dela na plovnih in splavnih rekah. Za regulacijo je imela banska uprava na razpolago 11.160.167 din. Iz državnih sredstev je bilo na razpolago 6.276.766 din. S temi sredstvi je bila nadaljevana z mednarodno pogodbo odredena načrtna regulacija Mure med Omurekom in Gornjo Raigo. Na Notranji Muri so pričela večja dela med Petanji in Verzejem ter pri Spodnji Moti. Manjša dela se izvajajo v odseku Zbuhnik-Sv. Martin, obnovljajo se nasipi pri Dokležovju in Petčevcih.

Sistematska regulacijska dela na Dravi so pričeta na osekcu St. Janž-Loka razpisana pa so večja dela za osek Puč-Budina. Večja vzdrževalna dela so bila izvršena na osekcu pri Novi vasi, Lok, Zbuhnic, Sv. Martinu in Ptuj. Na Frankovcih. Na Savinji so se nadaljevala regulacijska dela pod Celjem, nad Celjem pa v osekcu St. Peter-Levec. Na Savi se bo pričelo v kratkem s sistematskimi deli za obnovo regulacijskih zgradb na osekcu Tacec-St. Jakob. Dela pri regulaciji Ljubljanske bodo tudi končana, ko bo dograjena zatvornica pri stari cukrarni. Ta dela bo moglo končati šele leto poletje. Iz posebnega državnega melioracijskega sklada bodo s podporo banovine in interesov finančnega štiri obsežna melioracijska dela v prvi četrtletji javnih del in sicer pri vodnih zahtevah v Donji Lenavi, Slovenski Bistrici, Ljubljanskem barju in v Cerklji za melioracijska dela je imela banovina na razpolago 3 ban. proračuna 3.913.242 din in iz državnih sredstev 1.612.800 din. Za vodno preskrbo je imela na razpolago iz državnega proračuna iz državnega 50 milijonov posojila in iz posojila za skupinske vožovode skupaj 12.683.477 din.

Vzdrževanje poslopij, ki so last banovine, se je izvajalo v okviru kredita 1 milijon 100.000 din. Banovinske zgradbe so bile v pretekli upravnici dobi v glavnem popravljene in preurejene. Potrebna pa so še manjša vzdrževalna dela in preureitve.

Geodetski oddelki so posneli in zamejili 126 km banovinskih in občinskih cest ter reguliranih rek in 46 km državnih cest. Zamejitenih in parceliranih je bilo 225 ha ozemlja. Na račun odškodnin za odtise sveta za javne naprave je bilo izplačanih iz banovinskih kreditov 845.000 din, iz državnih sredstev pa 827.500 din.

V proračunskem letu 1939-40 so plačali javni uslužbeni okrog 2.250.000 din cestne skupnine za banovinske in občinske ceste.

Čista zima ubija divj. čino Najbolj trpe fazani, jerebice in zajci — Vsi zakupniki Lovišč bi morali divjad krmiti

Ljubota, 14. februarja
Letošnja dolga in ostru zima z visokim snegom bo zapustila hude posledice med divjadjo, zlasti med jerebicami in fazani, ker jih bo mnogo poginilo, zlasti še, ker jih v nekaterih lovskih ni krmiti. V letošnji zimi, posebno v začetku, je prišla huda mraz, imeli smo do 25 stop. pod ničlo. Jerebice so težko prenašale tak mraz, zato jih je v vseh lovskih zima mnogo pobrala. Mnoge so v lovskih poginile tudi zato, ker niso mogle do zemlje, ki jo je pokrival led. Fazani so se še nekoliko znašli ob volod, vendar jim je predla tuda trda zaradi hrane. Zato so se približevali hišam, kjer so lahko prdili kot žrtve zanjkarjev. Niso pa sišali, da bi bilo kaj fazanov poginilo od mraza.

Trda je prešla jerebicam, fazanom in tudi zajcem, ko sino v drugi polovici januarja dobili skoraj 80 cm debele plast snega. Jerebice so se v tem času v nekaterih lovskih preži ljale izključno z odpadki, ki so jih našle na cesti, ker do setve ali česa drugega zaradi velikega snega niso mogle. Velik sneg jih je tudi pobral mnogo. Fazani in zajci so se v lovskih vsaj z zasilno hrano. Zajci so v visokem snegu, kakor tudi prej, ko niso mogli do setve ali sploh do zemlje gladi, kar so pač našli.

Stiske pa še ni konec. Na staro, trdo polagalo je zapadlo 30 cm novega snega. Kako bo sedaj uboga divjad prišla do hrane? Zajec gloda in bo še glodal, dokler ne bo prišel do paze. Jerebice pa se tišče h kopam slame pri hišah in k cestam, kjer iščejo odpadke. S fazani ni nič boljše. Tudi oni se zatekajo k hišam. Znanos na nekatera lovšča, kjer se vobče divjadina kljub hudi zimi ne krmi, v nekaterih pa se krmi mnogo premalo. Smatramo za potrebno,

opozoriti Lovsko društvo, naj nemudoma pozove vse zakupnike lovšč, da začno krmiti divjad, da ne pogine. Ni dovolj, če krmimo divjad samo enega lovšča, v drugem pa ne, odnosno da krmi eden za drugega. Vsi zakupniki bi morali krmiti v zimskem času divjad in skrbeti zanjo, ne pa da se v lovšču pokažejo samo takrat, kadar je odstrel. V letošnji zimi vidimo tudi, da so odpovedali tisti lovci, ki znajo sicer mnogo govoriti o slovstvu in njega odstrelu, nočejo pa pozorni storiti svoje dolžnosti do paze goveda, ker morajo krmiti divjad drugi namesto njih ali pa je sploh nihče ne krmi.

Ogenj in sneg uničujeta domove

Gornja Radgona, 14. februarja
Huda požarna nesreča je zablala te dni posestnika Jakoba Jurkoviča na Hraščem vrtu pri Gornji Radgoni v času, ko je bil ravno pri obedu. Skozi okno je opazil, kaj se dogaja v podstrešju. Odkril se je valil dim in ko je odprl vrata podstrešja se sodega je opazil plamen tako hudo, da je dobil težke opekline po vsem obrazu. Vnela se mu je tudi obleka. Ogenj se je v vsej naglici razširil po vsem poslopju. Na kraj požara so sicer prispeli gasilci iz Hrašča, Mote in Slatine Radincev, vendar pa je radi hudega mraza in pomanjkanja vode bilo gašenje silno otežkoceno. In tako je hiša pogorela.

Skoda, ki jo je utrpel Jurkovič, je tem občutnejša, ker je zgorela vsa zbirka žita v podstrešju in vsa obleka, ki so jo imeli

domači shranjeno v podstrešni sobi, kjer je izbruhnil požar. Gospodar se je moral zateči v bomočo. Dočim znaša škoda nad 60.000 din, je bil Jurkovič zavarovan proti požaru samo za 3.600 din. Domneva se, da je nastal požar radi močne kurjave v teh mrzlih dneh, tako da je začel tisti tram v bližini odvodne dimne cevi v podstrešju.

Pri posestniku Rupertu Trettnaku v Sogovcih, Apačka kotlina, pa se je od teče zadnjega južnega in nanovo zapadlega snega porušilo veliko gospodarsko poslopje, ki je bilo delno zidano, delno pa leseno in s slamo krito. Škoda je občutna, ker za te vrste po kodb na podeželju se ni uvedeno zavarovanje.

Divji prašič napadel cestarja

Razburljiv doživljal cestarja Senice v Podgorju pri Sevi

Podgorje pri Sevnici, 15. februarja
V ponedeljek 5. t. m. se je z bliskovito naglico raznesla novica: divji prašič je na banovinski cesti Sevnica-Panina napadel banovinskega cestarja g. Senica. Letošnja huda zima je prignala v dolino v bližino hiš divjad vseh vrst. Posebno dvije prašiče so ljudje čisto sledili prav bazu hiš. Omenjenega dne je bil na cesti Sevnica-Panina pri kilometrskem kamnu 13 zaposlen s kidanjem snega cestar Senica. Bilo je popoldne. Kar ga je nekdo pahnal, da je padel v sneg. V naslednjem trenutku je cestar zagledal pred seboj izredno velikega divjega prašiča. Mož se je pričel braniti. V tem pa mu je prašič z iverim čakanom pretrgal žilo na desni roki. Kravač iz roke se mož ni mogel več braniti. Prišel je vpiiti, česar se je prašič zbal in pobegnil. Senica se je zatekel v najbližjo hišo, kjer so mu za silo obvezali roko.

Novica o neverjetnem napadu se je hitro raznesla. Lovci so takoj odšli na lov: brata Božič, brata Kranjc in 4 guncjači, vsi iz

Zabukovja. Zanimivo je, da je medtem bil prašič že zopet na cesti. Gazi je menda že dolgo sneg, ker je bil po nogah ves krav, pa mu je radi tega gaz na cesti bolj ugajala. Sprehajal se je po cesti in iskal ugodne poti, da bi pobegnil v hrib. Končno se je odločil, da pride proti Skalici. Prišel je do neke hiše, kjer ga je videla gospodinja, ni pa vedela, kam je odšel. Medtem sta že prišla do omenjene hiše brata Kranjc. Povprašala sta preplačeno žensko, če je morda videala prašiča. Povedala jima je, da je hodil okrog njenega lesenega skednja za listje, ki stoji nekaj korakov proč od hiše. Krenila sta v tisto smer, a že jima je prišel iz skednja naproti divji prašič, ki je mislil, da bo v skednju mirno prenočil. Počil je strel. Prašič je padel na prednji nogi. Šelil je drugi strel in mrcina je ležala na tleh.

Prašič je tehtal 164 kg, čeprav je bil zelo suh. Čez prsi je meril 1,80 m, visok pa je bil približno 1 m.

Ljubezen v Homerjevih časih

Koliko je bila stara lepa Helena, ko je bil Paris očaran po njeni lepoti ugrabit? To vprašanje bi utegnilo lepo ugrabit? Sam Homer je nam zapustil nekakšno mestilo, ker je zabeležil starost Helenine sestre Klytjaimnestre, žene Agamemnona, mikenskega kralja, ki je imela tri otroke. Eden izmed njih Ifigenija je bila stara ob izbruhu trojanske vojne 20 let. Potemtakem je bila stara Klytjaimnestra okrog 40 let, njena sestra Helena pa okrog 39, ko jo je ugrabil Paris.

Drugo vprašanje se glasi: koliko je bil star Paris, ko je ugrabil lepo Heleno? Njegova zgodba se je ohranila do naših dni kot simbol velike ljubezni. Odgovor na to vprašanje nam daje grška mitologija. Ta nam pripoveduje o nepotni konkurenci ob svatbi kralja Pelea z nimfo Thetis. Pri tej priliki je vrgel nepovečljivi Eros v dvorano slovečih belokotnih napljev. In Paris je prisiljen to jabolko boginji Afroditu. Takrat je bilo Parisu 20 let. Sin kralja Pelea in Thetis je bil Achilles. Ko je izbruhnila trojanska vojna, je bil Achilles že oženjen in imel je otroke. Iz raznih znakov sklepamo, da je bil star takrat Achilles okrog 40 let. Od trenutka, ko se je vršila omenjena lepota konkurenca je minilo takrat 40 let. Iz tega sledi, da je ugrabil Paris 39 letno Heleno, ko mu je bilo že 60 let.

In se ena zanimivost: Paris je imel sestro, ki ji je bilo ime Kassandra. Bila je znana vedeževalka in Agamemnon jo je vzel s seboj po padcu Troje kot ljubico. Kassandra je bilo ob Parisovem rojstvu že 20 let. 10 let je trajala trojanska vojna. Iz česar sledi, da je bila stara Kassandra 90 let, ko jo je odprl Agamemnon s seboj kot ljubico. In vendar je bila Klytjaimnestra, stara 60 let, tako ljubezniva, da je dala Kassandro in Agamemnona umoriti Vidimo torej, da je tudi v Homerjevih časih cvela ljubezen v vsaki starosti, saj nje nima neem, da so ljubezni podvržene vse starosti.

Kralji, prezidenti in prebivalci Evrope

Mednarodni novinarji so izračunali, da je zdaj v Evropi 32 samostojnih držav in da vladajo v 18 kraljih. V 14. prezidenti. Evropa šteje zdaj 550.000.000 prebivalcev in sicer: Anglija 47.550.000, Andora 6.500, Belgija 8.370.000, Bolgarija 6.400.000, Danska 3.785.000, Estonika 1.130.000, Finska 3 mil. 860.000, Francija 41.950.000, Grčija 7 mil. 150.000, Holandska 8.750.000, Irska 3 milijone, Island 120.000, Jugošlavlja 15.610.000, Lichtenštajn 11.000, Litva 2.568.000, Latvija 1.980.000, Luksemburg 300.000, Madžarska 10.770.000, Monako 23.000, Nemčija 68.280.000, Norveška 2.920.000, Poljska 43.180.000, Portugalska 1.660.000, Rumunija 18 milij. 250.000, San Marino 15.000, Slovaška 2 mil. 400.000, Španija 25.460.000, Švedska 6 mil. 700.000, Švica 4.215.000, Turčija 17.450.000 in Vatikanska država 1.100.

Izmed evropskih kraljev je italijanski kralj Viktor Emanuel III. star 70 let, angleški kralj Turci VI. star 69 let, belgijski kralj Leopold III. 38 let, danska kralj Kristijan X. 45 let, švedski kralj Gustav Adolf 61 let, holandski kralj Vilhelmina 60 let, norveški kralj Haakon 67 let, češki kralj Turci II. 69 let, jugoslovanski kralj Peter II. 16 let, rumunski kralj Karol na 46 let, vodja in kancelar Adolf Hitler je star 50 let, madžarski državni uravnotežitelj Horthy 71 let, francoski predsednik Lebrun 68 let, švedski predsednik Mattila (zdaj za nekvalifik.) 68 let, general Franco 46 let, portugalski predsednik Carrmona 70 let, irski predsednik de Valera 55 let, turški predsednik İsmet İnönü 62 let, slovaški predsednik Tiso 52 let.

PRED SODISCEM

Sodnik: Obtoženec, to ni lepo od vas, da ste zapustili svojo ženo. Ali se zavedate, da ste prav za prav dezerter? Obt. žene: Gospod sodnik, če bi poznali mojo ženo bi me ne nazivali dezerter, temveč begunec.

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

V neizmerni žalosti naznanjamo, da nas je previden s tolažili sv. vere za vedno zapustil naš dobi in ljubljani soprog, sin, brat, avak in stricček gospod

DOUGAN RUDOLF

ŽELEZNISKI URADNIK IN POSESTNIK

Pogreb dragega pokojnika bo v petek, dne 16. t. m. ob 16. uri popoldne iz Vilharjeve ceste na pokopališče k Sv. Križu.

Maša zadušnica se bo brala v sredo, dne 21. t. m. ob 7.30 v cerkvi sv. Kristofa.

V LJUBLJANI dne 14. februarja 1940.

IDA roj. KLOPCAR, soproga; ANA, mati; ANCI por. KLOPCAR, sestra; inž. KLOPCAR FERDO, avak; NEVENKA in FEDOR, nečaka in ostalo sorodstvo.

Krinka ljubezni

Roman

— No torej, — je vprašal Renaud, — kako mi morete pojasniti, da bi dal to sobo svoji hčeri, da bi bil dovolil razkopati to steno, v kateri so bili skriti tako nevarni dokumenti?

Obmolnila je. Njene oči so postale nemirne, kakor da ji peša razum.

— Laurence, kako ste mogli razumeti to gnusnost tako, da bi bil privolil v to, da bi se omožila moja hči s svojim lastnim bratom, če bi bila le ena verjetnost izmed tisočih, da bi obstajala tako grda zveza med njo in Hervejem de Ferneuse?

Zdaj je odmeval iz markizovega glasu občutek užaljene časti. Zadržal, pri njem tako neobičajna zadržega, ki je ni mogel premagati v začetku tega tragičnega razgovora, je bila izginila. Njegova visoka postava se je še bolj vzravnila in njegove poteze, rahlo skrivljene, so postajale zopet energično jasne.

Njegove zenice, poveljujoče v svoji očarljivi nežnosti, so se lesketale v prozorni modrini dragulja.

Laurence je upirala vanj pogled, ki je postajal vedno bolj zbehan. Strah, da nikoli ne bo prodira luč dneva čez tega moža, ki se ga je preveč bala in ga preveč ljubila, in strašno prepričanje, ki ga je bila dobila, sta jo dušila kakor težke sanje, iz katerih se ni upala prebuditi.

Slednjic je nesrečnica zašepetala, kakor da govorila sama s seboj.

— Toda Gaetana de Ferneuse... ona ve, ona... Bože moj! To je morda njena osveta... Morda njen sin ne ljubi resnično najine hčere.

Presenečen ob tej misli je Renaud zadrl, nagnil je obrvi in molčal, razmišljujoč o tej možnosti.

Njegova žena je sklenila roke in vzkliznila: — Na njo se obrnem... Ponižati se hočem, na kolena pred njo. Prosim jo hočem oprostjanja, da sem jo zapodila od hiše. Toda vedeti hočem...

...vedeti hočem!

Besede so ji zastajale v grlu. Markiz jo je prijel za roko, sklonil je k nji obraz, na katerem je bila besnost izbrisala vsako sled sočutja in dejal ji je s trdim, groznim glasom:

— Prepovedujem ti to, razumeš! Prepovedujem ti kakršenkoli razgovor z Gaetano de Ferneuse.

Rama, ki jo je stiskal s kruto silo, se je upognila njegovega objemu. K sreči jo je še držal, kajti vsa teža skrušenega telesa se je obesila nanj in omedlevala jo Laurence bi bila padla s stolčka, če bi ne bila imela te opore.

Valcor se je sklonil, prijel svojo omedlevalajočo ženo pod pazduho in jo brez težave dvignil, kajti

bil je izredno močan. Ona je bila pa zelo lahka. Odnesel jo je v njeno sobo v bližini novih sob njune hčere. Niti na stopnišču, niti v sobi ni srečal nikogar izmed služinčadi. Menda so bili vsi zaposleni doli pri svečanosti in niso vedeli, da sta odšla gospod in gospa v svoje sobe.

Dan je zdaj prodiral v vsej svoji kratosti skozi visoka okna, ki je bilo eno izmed njih ostalo odprto od nrejšnjega dne.

V mehki odtenkov tonov zastorov iz modrega pastelnega damasta in blede preproge se je tem močnejše odražalo staro pohištvo, nizek divan z bronastimi okraski, starinska pisalna miza in starinski stoli. Na to pohištvo, kjer so morala biti spravljenja v skrivališču skrita pisma, se je polagoma obrnila markizova rozornost. Tega, kar je iskal, ni bilo težko najti. Gospa de Valcor je bila morala v naglici spravit pisma nekam v predalček, kajti v trenutku, ko je čitala usodna pisma, jo je poklicala dolžnost gospodinjice v slavnostno dvorano, od koder je bila za hip odšla med plesom, da bi prečitala pisma do konca. Hotela je dovršiti delo, h kateremu sta jo priganjala obup in gnev. In tako se je res tudi zgodilo. Zbognost je nesrečnice je bila celo tako velika, da je mohl rob enega izmed pisem iz predalčka pisalne mize, zaprtega v vsej naglici.

Renaud je takoj opazil nezmaten košček papirja. Oči so se mu zaiskrile. Stopil je k mizi, kjer je za hip zamisljeno obstal, potem se je pa vrnil k Laurenci. Ko se je dotaknil njene plešne obrvi, je zaslišal žvenket kovine. Ključki so bili torej tu. Otupil je žep

in jih vzel iz njega. Hitro je odprl pisalno mizo. V predalčku so ležala razmetana, na robovih ožgana in po zobu časa razjedena pisma. Valcor je pobral vsa, jih hitro poravnal in spravljal v žep svojega suknjice, potem je pa zaklenil predalček in položil ključke nazaj.

Sele potem je pozvonil.

Prihitela je komornica.

— Kaj se je pripetilo gospe markizi? — je vzkliznila, ko ji je gospod pokazal z roko na telo, podivjaje na postelji.

— Omedlelica. Upam, da ne bo nič hudega, — je odgovoril. — Gospo je ta svečanost zelo utrudila. Slecite jo. Dajte ji poduhati soli in postavite ji k nogam posodo s toplo vodo. Mislim, da to ne bo trajalo dolgo. Če bi se pa ne zdrnila kmalu iz omedlevice, me pokličite.

Odhajajoč iz sobe svoje žene skozi vrata, vodeča v njegovo sobo, je prišel kmalu v podobno sobo, samo da je bila bolj opremljena s pohištvo. V nji se je počutil domačega. Končno je bil gospodar položaja, sam s pismi, ki bi utegnili izpremeniti njegovo usodo. Zdaj je bil vsaj pripravljen na boj in rešen negotovosti.

Stopil je najprej k vsem trem vratom in jih skrbno zaklenil. Potem se je pa vrnil k mizi, položil na njo sveženj pisem, sedel, pregledal datume in vzel

Vprašanje skupne grobnice zaslužnim možem

Skliče naj se anketa, na kateri naj se zbera predlogi in nasveti

Maribor, 14. februarja. Podoba je, da je polslobozna napoved o skupnih grobnicah zaslužnim možem zbudila v mariborski javnosti zanimanje in pozornost. To kaže da se nacionalni in kulturni Maribor globoko zaveda pomena, ki je povezan s tem vprašanjem. Iz vrst mariborskih intelektualcev smo spet prejeli članek, ki dokazuje da je treba vse dobro premisliti in pretehtati, predno sledi dokončna odločitev. Članek vsebuje naslednje misli, ki jih zaradi tehničnih poudarkov in koristnih nasvetov rade volje objavljamo.

Nedavno sem pozorno prečital kritične opazke, ki jih je objavil "Slovenski Narod" k napovedi o nakupu dveh grobnic v franciskanskih arkadah, v kateri naj bi se položili telesni ostanke zaslužnih mož. K temu pripombam pa bi hotel dodati še par svojih misli.

Precejšnja zmotna bi bila ako bi kdo menil, da se v današnjih časih mariborska narodna zavedna javnost zanima za način, kako nameravajo na rotovžu izvesti prenos telesnih ostankov tistih predvojnih mariborskih županov, ki se počivajo na starem mestnem pokopališču ob Strossmayerjevi ulici. To je interna zadeva mestne občine za katero ni treba posebnih službenih ali polsloboznih napovedi. Tudi se mi zdi, da je hudo zmotno vzporejati istosčasno dvojje bistveno različnih stvari, kakor je skrb za telesne ostanke za Maribor zaslužnih mož, na drugi strani pa za slovenski in jugoslovski Maribor zaslužnih mož.

Pri tem ne smemo misliti samo na tiste

zaslužne narodne moše, ki počivajo na starem mestnem pokopališču, kakor je n. pr. naš prvi slovenski novinar A. Tomšič, zgodovinar Orožen, profesorja Koprivnik in Matek, narodni buditelj Vogrin itd. Po vsem se strinjam z mišljenjem, da je treba vso zadevo, ki je sprožena v zvezi z zatvoritvijo starega mestnega pokopališča, postaviti na širše, sprejemljivejše temelje.

Potrebno je, da se spomnimo kako se je pred leti poživila misel izraza naše hvalečnosti vsem onim neustrašnim in pogumnim možem, ki so se zlasti v nevarnosti prevarnih dni z junakstvom in odločnostjo zavzeli za naš Maribor in s tem odločili usodo naše prelepe obdavske prestolnice v prid Jugoslaviji. Vsem tem dolgujemo večno hvalečnost. Mnogo smo govorili in tudi pisali o tem, da je Maribor dolžan, da počasti njihov spomin ter njihove velike zasluge s tem, da jim postavi skupno, preprosto, toda lepo skupno grobnico. Sedaj je ta zadeva aktualna. Sedaj je čas, da prenesemo telesne ostanke tistih za slovenski in jugoslovski Maribor zaslužnih mož, ki počivajo na starem mestnem pokopališču, pa tudi na drugih mariborskih in ev. okoliških pokopališčih, v skupno grobnico, ki bo naš mariborski "Panteon". In ta skupna grobnica naj bi — ne samo po mojem mnenju, ampak tudi po mnenju številnih drugih, s katerimi sem se o tem razgovarjal — stala na najlepšem mestu, na vidnem kraju v bližini kapelice na mestnem pokopališču na Pobrežju. To, kar bi bila mariborska mestna občina pripravljala za žrtvovati za grobnici v franciskanskih

arkadah, bi precej pomagalo k ustvaritvi velikopoteznega načrta. To, kar bi preselilo predvideni znesek, pa bo nedvomno pripravljeno nadomestiti naša javnost. Gotovo bodo pripravljeni žrtvovati primerne prispevke predvsem naši denarni zavodi, naši industriji, nadalje vsi oni mariborski krogi, ki jim je ravno pogumno prizadevanje zaslužnih mož pomagalo do lepšega, ugodnejšega življenja v osvobojenem Mariboru.

Težko pa si morem misliti izvedbo tega načrta brez sestave širšega odbora. V tem odboru naj bi bili predstavniki vsega mariborskega nacionalnega društvenega življenja. Ta širši odbor naj bi se izbral na posebni anketi, ki naj se skliče čim prej. Naloga širšega odbora bi bila, da prenese v resničnost nasvete predloge in sklepe, ki bi bili storjeni na tej anketi. Mislim, da je čisto odveč pripomba, da je predvsem županova naloga, da skliče anketo, na kateri naj se ta zadeva obravnava.

Bodimo v velikem času, v katerem živimo, zrel, velikopotezni, pa tudi dosledni. Postavimo skupno grobnico generalu Majstru, dr. P. Turnerju, dr. F. Rosini, dr. Verstovškemu, ravnatelju F. Voglarju, dr. Medvedu, dr. F. Kovačiču itd. To bo obenem njihov najlepši spomenik, priča naše hvalečnosti in zvestobe. Ta skupna grobnica pa naj bi bila zgrajena tako, da bi lahko našli tamkaj svoje poslednje domovanje tudi tisti za nacionalno usodo Maribora zaslužni moše, ki še živijo in ki tudi zaslužijo, da se v večnem snu pridružijo svojim velikim sovrstnikom in soborcem.

Obmejni čuvar Slovenskih goric budno na straži

Sokol v Gornji Radgoni je imel v ponedeljek lepo obiskani občni zbor

Gornja Radgona, 14. februarja

V ponedeljek zvečer je bila v 5. razredu ljudske šole glavna skupščina obmejnega šolskega društva Gornje Radgone. Udeležba izredno velika števila članstva pričča, da je obmejni Sokol čuvar na straži. Zavečaj se v polni meri svojih sokolskih nalog in ciljev. Zborovanje je vodil dolgoletni starosta br. Karol Mavrič. V uvodnem pozdravnem nagovoru se je spomnil smrti blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra Zedinitelja in njegovih velikih zaslug za sokolstvo, kateremu na čelu stoji kot prvi starešina sin prvorojenec Nj. Vel. kralj Peter II. mu je zbrano članstvo vzključilo trikratni krepki "Zdravco". Počel je nadalje, da je bila v decembru lanskega leta izvršena revizija po br. župi Maribor po profesorju br. Jožku Trobeju ter da je naše društvo uvrščeno med prvorazredna društva, kar je dokaz vztrajnega in požrtvovalnega dela vsega članstva.

Sledila so poročila ostalih funkcionarjev. Tajnik br. Svenšek je po preditjanju svezne poslanice grajal, da se nekateri člani med letom niso udeleževali v polni meri raznih prireditvah društva. Vložni za zapisnik izkazuje 322 števil. Načelnisko poročilo dokazuje, da so med letom vadili vsi oddelki; vpisanih 82, telovadnih ur 261. skupni obisk 2.353. Društvo je sodelovalo tudi pri vseh prireditvah okoliških društev, zlasti pa polnoštevno na župnem zletu v Murski Soboti. V zimski dobi se pogreša telovadnica, ker dom še ni dograjen. Tudi prosvetni osek je prejel razne igre med letom. Knjižnica pa je poslovala le dekle, je bila soba na razpolago. Tudi to delo bo poživljeno, ko bo dograjen društvena dvorana. Blaginjsko poročilo izkazuje med letom 1939 40.727 15 d in prejemkov, izdatkov pa 5.782 din 30 p. presežek 34.941 65 din je pripadel gradbenemu fondu za zgradbo doma. Premoženje društva je naraslo na 184.815 din 22 p. Ugodno je poročilo statističarja, ki izkazuje porast članstva za 5 članov, ter šteje društvo ob koncu leta 90 članov in članice, narašča 28 moške in ženske dece 38, skupno 156 sokolskih pripadnikov. Za-

nimlivo je bilo izširno poročilo predsednika gradbenega odbora br. Staneta Cividinija o doslej izvršenih delih pri gradnji doma. Gradilo se je v toliko, v kolikor je imelo društvo gromotnih sredstev na razpolago ter se bo tudi v bodoče gradilo le v tem obsegu, ker si društvo ne mara npriti dolgovi, ki bi jih v bodoče ne zmoglo. Denarni promet blaginje gradbenega odbora je znašal 74.457 din prejemkov in ravno toliko izdatkov. Ker se je lanske leto kuluk dobro obnesel, je bil isti uveden tudi za bodoče leto v istem obsegu, to je 3 dni dela ali odkup 66 din. Narodni obrambni in socialni referent br. Samec je poročal, da je društvo tudi v tem pogledu izpolnjevalo dane mu naloge. Povalno je bilo socialno delo ob priliki obdaritve siromašne sokolske dece, naraščala in članstva, za kar so prispevali zlasti tukajšnji trgovci in pa članstvo v taki meri, da društvena blaginja ni mnogo trpela. Gospodarjevo poročilo izkazuje vrednost inventarja 168.195 din.

Po predlagani razpisnici revizorja br. Korošca Antona so sledile volitve ter so bili izvoljeni: starosta br. Mavrič Karol, podstarosta Samec Franjo, načelnik Stanovšek Franjo, namestnik Pristavec Franjo, načelnica Prelog Milka, namestnica Jurska Pavla in Puhlin Anica, tajnik br. Svenšek Janko, blaginjski Sušec Janko, prosvetarica Bračko Greta, namestnik Cinek Herbert, gospodar Prelog Ivan, statističar Burja Rihard, predsednik gradbenega odbora Cividini Stane, namestnik Slekovec Ivo, praporščak Jurko Mario, namestnik Korošec Maks, društveni zdravnik dr. Sedlaček Jan iz Slatine Račenci, odborniki: Kurmik Marica in Sušec Greta ter Kovačič Alojz, revizorji Korošec Anton, Struč Franjo in Krišič Lovka, častno razpisilce dr. Božič Lenart, Nemec Peter iz Ščavnice, Potočnik Mijo in Kovačec Marija.

Overovalata zapisnika sta br. Samec Franjo in Pristavec Franjo. Članarina za prihodnje leto znaša mesečno po 2, 3 in 4 din. Ob koncu je starosta izrekal zahvalo vsem, ki so doslej prispevali za zgradbo doma ter zaključil lepo uspešno zborovanje s geslom: "Vse za narod, kralja in domovino!"

Očitek dvjnega zaslužja rstva pred sodiščem

Ivan Deželak iz Laškega toži „Delavsko politiko“ Preložena razprava

Maribor, 14. februarja. Mariborsko okrajno sodišče se je bavilo s tožbo, ki jo je naperil posestnik Ivan Deželak v Laškem proti podjetniku „Delavsko politiko“ zasebnemu uradniku Edu Jelovšku v Laškem in sicer zaradi klevete. Dne 13. maja 1939 je namreč „Delavsko politiko“ priobčilo dopis iz Laškega pod naslovom: „O borbi proti dvojnemu zaslužju“. V članku se je očitalo nekemu D., da je dvojni zaslužkar, in sicer da dobi pri cestnem odboru mesečno plačo 300 din, nadalje 600 din kot mesečno najemnino od cestnega odbora ter 300 din za čiščenje prostorov po njegovi službini. Razen tega dobi D. za cestno inspekcijo, za katero ima na razpolago avtomobil, po 60 do 100 din (po razlagi) ter najemnino od nekega obrtnika 100 din mesečno, za vsako sejo pa 300 din. Tudi se v članku očita D., da zasluži za posredovanje živine 1000 din

mesečno, razen tega pa ima kot zastopnik Vojzame zavarovalnice 800 din mesečnih dohodkov za inkaso (20% od inkasa). D. da je hišni posestnik, poslovni šef nabavljajne in prodajne zadruge, kjer je prodajalca tudi njegova svakinja.

Zaradi omenjenega dopisa se je čutil Ivan Deželak prizadetega in je vložil tožbo sodišču proti piscu tega članka, to je Edu Jelovšku iz Laškega, ki je v svojem zagovoru dokazal dvojno zaslužkarstvo. Pri večerajnji razpravi bi moral biti zaslišan kot priča tožitelj Ivan Deželak, ki pa ni prišel k razpravi. Zaradi tega se je razprava preložila na dan 12. marca ob 9.30. Senatu, ki je razpravljal o omenjeni tožbi, je predsedoval s. o. s. dr. Turato, prisodnika sta bila s. o. s. dr. Čemer in Kolšek, tožitelja je zastopal odvetnik dr. Veble, toženega Ede Jelovška pa odvetnik dr. A. Reisman.

Mariborske in okoliške novice

— Vremenska hišica. Mestni turistični urad nam sporoča: Ne glede na pričo s strani javnosti zaradi nedostatkov pri vremenski hišici na Slomškovem trgu, je mestni turistični urad, ki je šele pred nedavnim prevzel to vremensko hišico v svojo oskrbo, pravočasno pokrenil vse potrebno zaradi njene popravila. To se še ni izvršilo, ker iščemo najbolj primerno apa-

raturu, ki bi ustrezala modernim zahtevam viemenoslovja in ker hočemo dobaviti domače aparate, pa tudi zaklepi morajo biti pred zilkovci varnejši. Toliko v pojasnilo.

— Zamotana zadeva. Gdč. Tekla Radvanji iz Novega Sada je pred leti posedla grofu Francu Schönbornu, ki ima, kakor znano, svoje posestvo v Slivnici pri Mariboru, ki bi precej pomagalo k ustvaritvi velikopoteznega načrta. To, kar bi preselilo predvideni znesek, pa bo nedvomno pripravljeno nadomestiti naša javnost. Gotovo bodo pripravljeni žrtvovati primerne prispevke predvsem naši denarni zavodi, naši industriji, nadalje vsi oni mariborski krogi, ki jim je ravno pogumno prizadevanje zaslužnih mož pomagalo do lepšega, ugodnejšega življenja v osvobojenem Mariboru.

boru večjo vsoto denarja. Tedaj je obsegalo posestvo 1100 jutrov zemljišča. Radvanji je dobila za posojilo obveznico, razen tega pa še legat iz zapuščine, v primeru, da bi Schönborn doletela smrt. Ko je obveznica dospela, pa Radvanji je ni dobila vrnjeneja posojila in je Schönborn moral tožiti. Tedaj je grof Schönborn živel v Starem Futogu. Radvanji je tožbo dobila in je bil grof Schönborn obsojen na plačilo 250.000 din. Radvanji je petkrat predlagala izvršenje sodbe in se hotela tudi na posestvo knjižiti. Vse izvršbe pa so bile brezuspešne in se je naposled Schönbornova hči Marija Pallavicini, ki je italijanska državljanka, zapelala na Schönbornovo posestvo za 900.000 din. Naposled je prišlo Schönbornovo posestvo na dražbo, na kateri je Marija Pallavicini kupila posestvo za 750.000 din. Bilo je to 31. julija 1939. Ko je Tekla Radvanji izvedela za dražbo, je uvela potrebne korake, da bi prišla do svojega denarja. Toda bilo je vse zaman, ker je bila knjižena šele na drugem mestu. Sedaj pa je Tekla Radvanji vso zadevo prijavila oblastvom in obdolžila razne osebe zaradi prevare. Oblastva si sedaj prizadeva, da bi to zadevo razčistila in dognala, zakaj in kako Tekla Radvanji ne more priti do svojega denarja. Vsekakor je zadeva precej zamotana.

— Zasluge beograjskega angleškega konzula. Znano je aglino delovanje angleškega kluba v Mariboru, ki se ponaša s svojimi lepo urejenimi in udobnimi klubskimi prostori v Krekovi ulici. Na obnem zboru Angleškega kluba v Mariboru, na katerem je bil izvoljen po večini dosedanjí odbor, se je ugotovilo, da ima posebne zasluge za pridobitev novih klubskih prostorov beograjski angleški konzul grof Stenboek. Novi prostori omogočajo, da se med člani Angleškega kluba razvija vrjetno klubsko življenje po angleškem načinu. Koristnost te pobude kaže dosedanjí izredni odziv mariborske javnosti.

— Šahovski klub „Vidmar“ je organiziral šahovski brzi turnir. Vabilu se je odzvalo 20 šahistov tekmovalcev. Na prvem mestu sta Kuster in Skolovnik, ki si delita obe prvi mesti s svojimi 16 in pol točkami. Na tretjem mestu je Audič, na četrtem Peče, potem sledijo še Lukes jun., Vođušek, General, Nemeč, Hvalič in drugi.

— Iz Studencev. V naši Ljudski univerzi ima drevl ob 19. ur zanimivo in aktualno predavanje novinar g. Jaroslav Dolar.

— Društvo ne bo razpuščeno. „Delavska politika“ poroča v številki 17: „Tovarna Hutter je izplačala svojemu delavstvu in nameščencem enkratno draginsko doklado in sicer delavcem po 1000 din, podmojstrom po 1500 din in mojstrom po 2000 din. Od zneska 1000 din se je vsakemu delavcu odtegnilo za davek in 25%, za društvo za starostno preskrbo Hutterjevih delavcev, tako da so delavci dobili izplačano čistih din 700. Znesek 25% se je odtegnilo tudi podmojstrom in mojstrom. Društvo za starostno preskrbo Hutterjevih delavcev obstoji že nad 3 leta. Zadnji čas so se širile govorice, da se namerava društvo razpuščiti, toda odtegljaji od izplačanih draginskih dokladov vsekakor dokazujejo, da taka namera ne obstoji, ker bi sicer odtegljaji v ta namen ne imeli nobenega smisla.“

— Ljudska univerza v Mariboru. V petek 16. februarja predava dr. Mirko Deonovič, univerzitetni profesor iz Zagreba in

odličan poznavalec italijanske literature, o znamenitem pesniku, humanistu Petrarci. Namesto venca na grob blagopokojnega ravnatelja Franja Piška je daroval g. Viktor Glaser iz Ruš CMD v Mariboru 300 din. Iskrena hvala!

— Predstojništvo mestne policije razglasa: Stranke, ki so vložile stare poslovne knjižice do 30. decembra 1939 pri predstojništvu mestne policije v Mariboru v zameno, naj dvignejo nove najkasneje do 17. t. m. na varnostni stražnici I pri predstojništvu policije.

— Posestno gibanje. Posestnica Marta Wurzingler je prodala mesarjevi žani Mariji Krbševci stavbišče in hišo št. 44. na Tržaški cesti za 470.000 din. Zasebni uradnik Franc Pečar je kupil od posestnika Izidorja Benka hišo na Koroški cesti 39 za 390.000 din. Zemeljski uradnik Franc Maru je prodal zasebnici Amaliji Wakonik iz Prevalj stavbišče v magdalenskem predmestju za 125.000 din. Zasebna uradnica Dora Koričeva je kupila od Alojzija Androja hišo v Ljubljanski ulici 30 za 190.000 din. Trgovca Branko Sučev je prodal lastniku trgovske agencije Ferdju Puhlerju hišo št. 3 in stavbišče v Ipavčevi ulici 3 za 350.000 din. Bančni uradnik Edo Vrtovec in soproga zasebnega uradnika Štefka Vrtovec sta kupila od hišne posestnice Ivanke Friedlaenderjeve hišo v Popovičevi ulici 1 za 181.000 din. Hišo št. 21 in stavbišče je kupil razmašalec kruha Anton Jeranko za 215.000 din in sicer od strojevodje državnih železnic v p. Ivana Kranerja. Posestnik Franc Hohnjec je prodal mestni občini mariborski hišo in parcelo v Frankopanovi 41 za 180.000 din. Vnarska in sadjarska šola je prodala privatni uradnik Angeli Matek 966 kv. metrov veliko parcelo v koroškem predmestju za 72.450 din. Trgovski pomočnik Stefan Gernovšek je kupil od tekstilnega mojstra Maksa Skroberja 716 kv. metrov veliko parcelo v magdalenskem predmestju za 27.700 din. Vnarska in sadjarska šola je prodala uradniku Hranilnice dravske banovine v Mariboru Josipu Ozmezu 715 kv. metrov veliko parcelo v koroškem predmestju za 46.475 din. Milki Križanovi pa 981 kv. metrov velko parcelo v koroškem predmestju za 93.100 din.

— Nočno lekarniško službo imata tekoči teden Maverjeva lekarna v Gosposki 12. tel. 28-12 in Vavputova lekarna pri Anzeli varuhu na Aleksandrovi c. 33. tel. 22-13.

— Velike zamude imajo vlaki, ki prihajajo v Maribor iz Nemčije. Tako je imel večerajšnji dopoldanski potniški vlak iz Nemčije 2 uri zamude, popoldanski brzi vlak pa uro in pol. Pa tudi tovorni vlaki imajo ogromne zamude. Vzrokov velikih

zamud v železniškem prometu z Nemčijo ni samo iskati v hudem mrazu, temveč tudi v zatranosti železniških prog v Nemčiji.

— Viničarji bodo zborovali v nedeljo 25. februarja v Kozalkih. Na zborovanju bo med drugim dr. Reisman tolmačil novo viničarsko uredbu.

— Gradbeno dovoljenje sta dobila za gradnjo visokopritlični stanovanjski hiši Frida Lupša, ki bo zidala v Parmovi ulici 18 (gradbeni stroški 125.000 din), in spedičarji delavci Franc Berglez, ki bo gradil v Koseskega ulici 98 (gradbeni stroški 110.000 din).

— Kravja dirka je bila včeraj p mariborskih ulicah. Na sejmišču ob Oreškem nabrežju sta se utrjali dve kravi, ki sta zbežljali po Ulici kneza Kocelja in Glavnega trga na Koroško cesto, kjer ju je ustavil stražnik. K sredi nsta kravi povzročili nobene nesreče ali nezgode.

— V Maribor ga je spet zamislilo. Polcija je aretirala 31letnega Mariana Pušica, ki se je kljub temu, da je bil lani v februarju izgnan iz področja mesta Maribora za dobo dveh let, spet pojavil v Mariboru. Po primerni kamni bodo Pušiča zopet izgnali iz našega mesta.

— Poroke. V zadnjem času so se v Mariboru poročili: Jožef Šumančič strojni kapetan I. kl. in Katarina Kočnik, znanbna uradnica, Klavdijeva ulica 14; Franc Polnec, potški delavec, Ruperče, in Zvonko Franciška, kuharica, Jezerska ulica 5; Anton Mašičnik potški delavec, in Ana Šančič, potška delavka, Pobrežje; Ivan Tomlak, trgovski sluga, in Marija Robčič, potška delavka, Studenci; Zvonimir Kušič, brivski pomočnik, in Rozalija Jerenčič, tkalka, Jerovškova ulica 55. Oblo sreče!

— Spet dve žrtvi zimskega sporta. Pri sankanju si je zlomila levo nogo 17letna posestniška hči Marijeta Vuga iz Jakobskega doma. Prepeljali so jo v mariborsko splošno bolnico, kjer se zdravi tudi 15letni Ernest Puhčuh, ki si je pri smučanju zlomil desno nogo.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 15. febr. ob 20.: »Stari Rimljan.«
Gostovanje Mirskove družine.
Petek, 16. febr. Zaprt.
Sobota, 17. febr. ob 20.: »Cigan baron.«
Red B.

Premiera Schillerjeve žalostne »Kovarnostvo in ljubezen« se pripravlja za prve dni prihodnjega tedna. To bo prva uprizoritev te znane igre v novem izbornem Albrechtovem prevodu in novi češki predelavi.

Kakor 14. februarja 1929 Mrz narašča do 15° C — Večerni „občni zbor“ kavk v mestnem parku

Maribor, 14. februarja. Zakon istodobnega povratka se je v glavnem obnesel tudi za danes. 14. februarja 1. 1929 je bilo pod deloma sončno tlakomer je padel pop se je ponujal sneg. Slično je bilo tudi letos. Razlika je bila le v temperaturi. L. 1929 je padla od 15 na 12, letos pa je bilo — nasprotno. Tudi na nebu smo opazovali letos opazovali dvojje pojavov, ki jih l. 1929 ni bilo videti. Namreč sonce je bilo to pot odeto s kolobarjem, a še posebej z velikim obročem — kar oboje skupaj je redkejša prikažen kar le en ali drug pojav. Sončni kolobar

in obroč pa sta navadno značilca velikih, izrednih elementarnih katastrof v tem času predvsem snežnih viharjev v smrti, od katere brlje tudi med nami leden mrzel veter. Nik razveseljivega ne obeta tudi večerni občni zbor kavk, ki so kazale danes že opoldne tak nemir, da jih niti v parku ni bilo, kjer navadno drugim manjšim krilatcem poberejo le za nje nastavljeni krmila. Kalvarija je bila danes kakor mrtva: niti enega tičnega glasu ni bilo slišati — znamenje da so se ravno pred slabim vremenom poskrili.

Šolske učilnice v kletnih prostorih Zalostne šolske razmere v Kamnici pri Mariboru

Maribor, 14. februarja. Kamnica je lepa, vabljiva in prijazna točka Mariborčanov in Mariborčank. Po prepletem drevedu gre vsak dan proti Kamnici na stotine Mariborčanov, tudi pozimi. Ni je v mariborski okolici izprehodne točke, ki bi bila tako priljubljena in tako privlačna kakor je naša Kamnica. Kakor pa so Mariborčani s Kamnico in z vsem, kar tam vidijo in užijejo, polni hvale in priznanja tako so Kamničani in okoličani nerazpoloženi zaradi žalostnih šolskih prilik ki se opažajo v Kamnici.

Šolsko poslopje, kjer je nameščena kamniška šola, je staro 72 let. V teh prostorih je 7 učilnic. Med temi so komaj 4 takšne, ki ustrezajo in odgovarjajo sodobnim higieničnim zahtevam. Ostale tri učilnice pa so nameščene v kletnih prostorih. Ni nič čudnega, če ni pravega zraka in prave svetlobe. Ti prostori so vlažni. Razen tega ni pri šoli vrta, pa tudi nobenega grška, kjer bi se šolska mladina lahko razvedrila. V kamniško šolo zahaja 400 do 450 šolskih otrok. Ti otroci so po večini iz revnejših kmečkih, viničarskih in delavskih družin. V Kamnico prihajajo iz vseh okoliških strani in nasebin, iz Rošpoha, iz Jelovca in celo iz Bresternece. Ubogi otroci morajo nemalokrat po dve uri peš v šolo. Sedaj pa pomislimo, kako je s to šolsko mladino v letošnji hudi zimi in strupenem mrazu. V šolo prihajajo vsi premrazeni. Zarj je čudno, da ni v zdravstvenem pogledu hujših posledic. Šolska mladina, ki mora biti do 4. popoldne v šoli, prihaja domov v temi, ko se mrz stopnjuje. Zares žalostne so prilike, v katerih živi uboga šolska deca. Obstoja načrt, da bi se ustanovila v Bresternece nova šola, na kateri bi bili 4

oddelki. V tem primeru bi šolska mladina iz Jelovca in Bresternece imela razmeroma blizu do šole. Zai pa so prilike takšne, da ni mogoče misliti še na uresničenje tega načrta. Učitelštvo se v polni meri zaveda teh nedostatkov, pa se mu doslej še ni posrečilo pridobiti lokalnih faktorjev za to, da se te nesodobne prilike odstranijo in izboljšajo.

Pa ne samo učitelji in otroci, ampak tudi starši so zaradi teh razmer hudo prizadeti. V poznejših letih bodo morali čutili posledice naporov ter izrednih okoliščin, katerim je njihova deca sedaj izpostavljena, ko mora po cele ure v najhujšem mrazu v šolo in v temi nazaj domov, pa mora razen tega prisostvovati pouku v vlažnih in nezdruhljivih kletnih prostorih.

Iz Ljutomera

— Zopet sneg. V noči od ponedeljka na torek je zapadlo zopet za 35 cm snega. Tako imamo zdaj snega že 1 m. Vse ceste in prehodi so zasuti s snegom, da ni š nobene poti, ne za pešce, ne za vozila. Tudi zameti so veliki, ker sneži po vetru. Ljudje že dolgo ne pomnijo tako visokega snega, kakor je letos.

— Nova odkritja manipulacij. V kratkem bo razkrinkana trgovina, ki je prodajala tujo lastnino. Nekateri stvari so že obelodanjene, sliši se pa, da bo menda prišlo še več na dan.

— Sokolski občni zbor. Sokolsko društvo v štrigovi ob imelo svoj letni občni zbor v nedeljo 13. t. m. ob 14. v dvorani Sokolskega doma.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglae se priznava.

RAZNO

VELETRGOVINA s spirituozi, zadržena s proizvodnjo likerjev, tudi detajlna trgovina, desertna vina, ocetna kislina, malinovci in gorilni spirit, s provizornimi odjemalci, dobro vpejana, v polnem obratu, zaradi starosti in opustitve naproday. Sigurna eksistenca. Eventualno naproday tudi štirinadstropna hiša. Ponudbe pod Najboljša bodočnost 5674.

VSAKOVESTNO POHISTVO še vedno po starih cenah dobavlja v moderni in solidni izdelavi trdka »Oprava«. Celovška 50. Sprejemajo se naročila 6. L.

NATAKARIKO mlajšo, ki govori tudi nemško, »še prvovratna restavracija.« — Dobi fiksum in procente. Karaškevič, restavratr — Ruma (šrem). 568

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej

Najmanjši znesek 8.— Din

LEPE STAVBNE PARČELE v neposredni bližini mesta Celja naproday. — Vprašati pri Fanning, Glavni trg 8, Celje. 566

FIZOL ZA KUHO dobite poceni pri SEVER & KOMP. Gosposvetska cesta 5 13. L.

OREHOVA JEDRCA sortiran cvetlični mende in medic dobite najceneje v MEDARNI Ljubljana, židovska ul. 6. 501

Makulturni papir

proda

uprava „Slovenskega Naroda“ Ljubljana, Knaflijeva ulica št. 5

